

Lietuvos TSR Istorijos institutas
Vilniaus pedagoginis institutas

Eugenijus Jovaiša (1981–1983), Jonas Stankus (1981)

Šaukėnų plokštinio kapinyno 1981–1983 metų tyrinėjimų

ATASKAITA

Vilnius, 1984

TURINYS

1. Tyrinėjimų istorija
2. Plotų ir kapų aprašymai
  - 2.1. Plotas 1 (Jonas STANKUS, 1981)
    - Kapas 1
    - Kapas 2
    - Kapas 3
    - Kapas 4
    - Kapas 5
  - 2.2. Plotas 2 (Eugenijus JOVAIŠA, 1981)
    - Kapas 6
    - Kapas 7
    - Kapas 8
    - Kapas 9
  - 2.3. Plotas 3 (Eugenijus JOVAIŠA, 1981)
    - Kapas 10
    - Kapas 11
    - Kapas 12
  - 2.4. Plotas 4 (Jonas STANKUS, 1981)
    - Kapas 13
    - Kapas 14
    - Kapas 15
    - Kapas 16
  - 2.5. Plotas 5 (Jonas STANKUS, 1981)
    - Kapas 17
    - Kapas 18
  - 2.6. Plotas 6 (Jonas STANKUS, 1981)
  - 2.7. Plotas 7 (Eugenijus JOVAIŠA, 1981)
    - Kapas 19
    - Kapas 20
  - 2.8. Plotas 8 (Jonas STANKUS, 1981)
  - 2.9. Plotas 9 (Jonas STANKUS, 1981)
    - Kapas 21
    - Kapas 22
    - Kapas 23
  - 2.10. Plotas 10 (Eugenijus JOVAIŠA, 1981)
    - Kapas 24
    - Kapas 25
  - 2.11. Plotas 11 (Jonas STANKUS, 1981)
  - 2.12. Plotas 12 (Jonas STANKUS, 1981)
    - Kapas 26
  - 2.13. Plotas 13 (Jonas STANKUS, 1981)
    - Kapas 27
  - 2.14. Plotas 14 (Jonas STANKUS, 1981)
    - Kapas 28
    - Kapas 29
    - Kapas 30
    - Kapas 31
  - 2.15. Plotas 15 (Jonas STANKUS, 1981)
  - 2.16. Plotas 16 (Eugenijus JOVAIŠA, 1981)
    - Kapas 32
    - Kapas 33
    - Kapas 34
    - Kapas 35(1)
    - Kapas 35(2)
  - 2.17. Plotas 17 (Jonas STANKUS, 1981)
    - Kapas 36
  - 2.18. Plotas 18 (Jonas STANKUS, 1981)

- Kapas 37
- Kapas 38
- Kapas 39
- Kapas 40
- 2.19. Plotas 19 (Jonas STANKUS, 1981)
- 2.20. Plotas 20 (Jonas STANKUS, 1981)
  - Kapas 41
  - Kapas 42
  - Kapas 43
- 2.21. Plotas 21 (Jonas STANKUS, 1981)
  - Kapas 44
  - Kapas 45
- 2.22. Plotas 22 (Jonas STANKUS, 1981)
  - Kapas 46
  - Kapas 47
- 2.23. Plotas 23 (Jonas STANKUS, 1981)
  - Kapas 48
  - Kapas 49
  - Kapas 50
- 2.24. Plotas 24 (Eugenijus JOVAIŠA, 1981)
  - Kapas 51
  - Kapas 52
  - Kapas 53
  - Kapas 54
  - Kapas 55
- 2.25. Plotas 25 (Eugenijus JOVAIŠA, 1981)
  - Kapas 56
- 3. Apibendrinančios išvados
- 4. Šaukėnų senkapio (Tauragės r.), tyrinėto 1981–1984 m. radinių sąrašas
- 5. Nuorodos

1. Tyrinėjimų istorija (J. Stankus, 1981)

Eksplloatuojant žvyro karjerą Šaukėnų kaime (Tauragės r.) buvo pastebėta žmonių palaidojimų. Todėl Tauragės autokelių eksploatavimo linijinė valdyba (ji eksploatuoja Šaukėnų žvyro karjerą) kreipėsi į Lietuvos Mokslų akademijos Istorijos institutą dėl likusios karjero dalie ištyrimo. Tyrimus vykdė LTSR MA Istorijos institutas (vyr. m. b. J. Stankus) kartu su Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto TSRS Istorijos katedra (dėst. E. Jovaiša). Ekspedicijos sudėtyje dirbo dailininkai Straušksas Julius, Vilkauskas Romanas, laborantė Karaliūtė Jūratė, Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto Lenkų kalbos ir lit. ir istorijos-pedagogikos, istorijos-teisės specialybių studentai ir aplinkinių kaimų jaunimas. Tyrimo darbai buvo vykdomi nuo 1981 m. liepos mėn. 1 d. iki rugpjūčio mėn. 25 d.

1981 m. vasarą buvo iširtas 655 kv. m. plotas (23 perkastos) ir atidengta 50 griautinių kapų. Dėst. E. Jovaiša tyrė perkastos Nr. 2, 3, 7, 10, 16 ir atidengė kapus Nr. 6–11, 19, 20, 24, 25, 32–35. Vyr. m. b. J. Stankus tyrė perkastos Nr. 1, 4, 5, 6, 8, 9, 11–15, 17–23 ir atidengė kapus Nr. 1–5, 12–18, 21–23, 26–31, 36–50. Tyrimų dienoraštį vedė dėst. E. Jovaiša už savo tiriamus plotus, J. Stankus – už savo.

Šaukėnų senkapis yra už 10 km į šiaurę nuo Tauragės miesto Šaukėnų km., Sungailiškių apyl., „Artojo kol. Teritorijoje. Senkapis yra Šilalė-Tauragė plento dešinėje pusėje (apie 1 km. atstumu nuo plento V kryptimi). Senkapis yra Šaukėnų žvyro karjero pietiniame pakraštyje, apie 180 m į vakarus nuo kaimo kapinaičių. Pastarosios apaugusios eglaitėmis ir aiškiai matosi važiuojant plentu Šilalė-Tauragė. Senkapis (o gal tik likusi jo dalis) išsidėstęs neaukštame žemės plote, įsikūsiame į eksploatuojamąjį karjerą. Todėl iš ŠR, Š, ŠV ir iš dalies V pusių jį supa žvyro karjeras ir tik iš R, PR, P ir PV dirbami „Artojo“ kolūkio laukai. Per pietrytinį, pietinį ir pietvakarinį senkapio pakraščius praeina lauko keliukas, vedąs nuo plento pro kaimo kapinaites link Jūros upės. Kokio dydžio senkapio čia būta, kiek jo suardyta, sunku pasakyti, aišku viena – eksploatuojant žvyro karjerą, senkapio dalis, esanti labiau į šiaurę nuo tirtųjų plotų, buvo suardyta. Apžiūrinėjant žvyro karjerą netoli nuo tirtųjų plotų buvo rastas geležinis įmominis kirvis, geležinis įmominis rombo formos plunksna ietigalis. Be to, iš šio senkapio radinių yra patekę į Kauno Valst. istorinį muziejų (1).

Kaip minėta, senkapio terenas nėra aukštas. Dalis žemės paviršiaus nustumta siekiant atidengti eksploatavimui žvyrą ir smėlį. Nustumtas žemės sluoksnis kai kur siekia 30–40 cm storio. Tyrinėjimai pradėti ŠR iškyšulio dalyje.

1982 metų tyrinėjimai (E. Jovaiša)

1981 m. buvo pradėti Šaukėnų kaimo (Tauragės r., Sungailiškių apyl.) plokštinio kapinyno tyrinėjimai. Tyrinėjo Lietuvos MA Istorijos instituto Archeologijos skyrius (vadovas istorijos kandidatas J. Stankus) talkinant Vilniaus valstybinio pedagoginio instituto TSRS istorijos katedrai. 1981 m. J. Stankaus tyrinėjimų ataskaitoje yra nurodytos kapinyno radimo aplinkybės, situacija, aprašyti tirtieji plotai bei rastieji kapai, nustatyta kapinyno chronologija (žr. Stankus J. Šaukėnų senkapio, Sungailiškių apyl., Tauragės r., 1981 m. tyrinėjimų ataskaita. – Vilnius. – 1981; E. Jovaiša aprašė plotuose Nr. 2, 3, 7, 10, 16 atidengtus 1981 m. kapus Nr. 6–11, 19, 20, 24, 25, 32–35, 35a). 1982 m. kapinyno tyrinėjimus pratęsė VVPI STRS istorijos katedros ekspedicija (vadovas – E. Jovaiša). Lauko archeologijos praktiką atliko istorijos-pedagogikos spec. I kurso I grupės ir istorijos-teisės I kurso I grupės studentai. Tyrinėjimuose dalyvavo VVPI auklėtinis, istorijos mokytojas A. Malonaitis ir VVU auklėtinis, istorikas A. Baublys.

1981 m. tirti 23 plotai ŠR kapinyno dalyje. 1982 m. iširtas vienas (24-as) plotas ŠV kapinyno dalyje, kadangi, nepaisant įspėjimų, ši dalis ir toliau buvo eksploatuojama. 1982 m. tyrinėjimų metu buvo iširtas apie 90 kv. m plotas, rasti 5 kapai, iš kurių trys suardyti, vienas priklausė moteriai (?), ir vienas vyrui. Rastosios apyrankės rodytų, jog kapai datuoti III–V a. po Kr.

1983 metų tyrinėjimai (E. Jovaiša)

1983 m. toliau buvo tiriamas 1981 m. pradėtas tirti Šaukėnų (Tauragės r., Sungailiškių apyl.) plokštinis kapinynas (ankstesnes ataskaitas žr.: Stankus J. Šaukėnų senkapis, Sungailiškių apyl., Tauragės r., 1941 m. tyrinėjimų ataskaita. – Vilnius. – 1981 m. Jovaiša E. Šaukėnų kapinyno 1981 m. tyrinėjimų ataskaita. – Vilnius. – 1982. Jovaiša E. Šaukėnų kapinyno (Tauragės raj., Sungailiškių apyl.) 1982 metų tyrinėjimų ataskaita. – Vilnius. – 1983). Kasinėjimus vykdė TSRS istorijos katedros ekspedicija (vadovas – E. Jovaiša). Lauko archeologijos praktiką atliko istorijos-pedagogikos spec. I kurso studentai.

Kaip buvo nurodyta 1982 m. tyrinėjimų ataskaitoje, tais metais tirta ŠV kapinyno dalis, kadangi, nepaisant įspėjimų, karjeras ir toliau buvo eksploatuojamas. 1982 m. tyrinėjimų metu iširtas vienas (24-tas) apie 90 kv. m plotas, kuriame rasti 5 kapai. Tuo būdu iki 1982 metų Šaukėnų kapinyne buvo rasti 55 III–V a. po Kr. kapai. 1983 m. buvo tirtas 110 kv. m plotas, rastas 1 kapas, o apskritai 1981–1983 m tyrinėjimų rezultate iširti 56 III–V a. po Kr. kapai.

1983 m. liepos 4 d. atvykus į kapinyną, paaiškėjo, jog šis, nežiūrint visų Tauragės raj. LDT vykdomojo komiteto kultūros skyriaus ir inspektoriatas kultūros paminklų apsaugai E. Mažrimo pastangų, sunaikintas. Pasirodė, jog tų pat metų balandžio–birželio mėnesiais „Artojo“ kolūkio valdyba (pirmininkas B. Krutulis) savavališkai atidavė naudoti kapinyno teritoriją Tauragės autokelių eksploatavimo linijinei valdybai. Per balandžio–birželio mėnesius minėtoji valdyba visiškai sunaikino ŠV ir P bei PV kapinyno dalį jie sunaikino apie 1 ha plotą, kur gylis vietomis siekė 5,6 metrus ir visiškai priartėjo prie kapinyno situacijos plane nurodyto riboženklio „1“ (žr. Stankus J. Šaukėnų senkapio.... – 1 il. – P. 64).

Šaukėnų kapinyno sunaikinimo dokumentacija saugoma Lietuvos kultūros ministerijos Muziejų ir kultūros paminklų apsaugos valdyboje.

Kasinėjimų metu karjero P ir PV pakraščiuose buvo padarytos trys bandomosios perkastos (dvi 10x3 ir viena 10x5 m dydžio), tačiau tik vienoje, esančioje prie ribinio stulpelio „1“ buvo rastas suardytas suaugusio žmogaus kapas.

2. Plotų ir kapų aprašymai

Plotas 1

Jis užmatuotas už 1,5 m nuo karjero krašto ŠR iškyšulio dalyje. Nuo šio ploto kv. 1A iki senkapio ribojimo stulpelio 1, esančio 180° P kryptimi 70 m, o iki stulpelio 2 R kryptimi – 40 m.

Ploto terenas apie 30–50 cm storio sluoksniu nustumtas, siekiant atidengti žvyrą ir smėlį. Plotas orientuotas 213° PV kryptimi. Jo dydis 3x10 m. ŠR–PV kryptimi jis pažymėtas (kas metras) skaičiais 1–10, o PR–ŠV kryptimi – raidėmis ABC. Kadangi viršutinis žemės sluoksnis buvo nuimtas, tai iškart buvo kasamas smėlis, žvyras. Buvo kasama 10–15 cm gyliui iškasus 1 sluoksnį ir išvalius purią žemę, tokiu pat gyliu buvo kasama toliau.

30 cm gylyje, kv. 2B pietiniame kampe ir kv 3B šiaurės rytinėje dalyje pasirodė akmenys. Be to, beveik ties riba kv. 2–3B pasirodė geležinio kirvio įmova.

35 cm gylyje akmenys atsidengė kvadratuose 3–4C, 7A, 6–7C, 8C. 40 cm gylyje, kv. 2–3B, 3–4C, 6–7B, 7AB ir 8C šiaurės vakariniame pakraštyje pasirodė kaukolės. Ryškių kapų duobių kontūrų nesimatė.

Kapas 1

Kapo duobės kontūrai neišsiskyrė. Kaukolė atsidengė 45 cm gylyje. Kiti griaučiai sunykę. Kaukolė ir įkaps išsidėsčiusios kvadratuose 2–3 B. Sprendžiant pagal kaukolės ir įkapių padėtį, mirusysis palaidotas 213° PV kryptimi. Mirusiojo galvūgalyje, už 10 cm į PV nuo kaukolės, aptikti du 10x22, 15x23 cm dydžio akmenys. Dar vienas 16x24 cm dydžio akmuo aptiktas dešiniojo žastikaulio srityje.

Įkaps: į PR nuo kaukolės už 10 cm gulėjo geležinis įmovinis kirvis. Jo įmova į viršų, o ašmenys įvesti į smėlį. Kirvio ilgis 19,8 cm, ašmenų plotis 5,6 cm. Ašmenys į vieną pusę labiau išploti.

Už 5 cm į PV nuo kirvio gulėjo geležinis ištęsto rombo formos plunksna ietigalis. Ietigalio plunksnos viršūnė nukreipta PV kryptimi (galvos kryptimi), o kotas buvo nukreiptas kojų link (ŠR kryptis). Bendras ietigalio ilgis 14,6 cm, įmovos ilgis – 6 cm. Plunksnos viršūnė aptrupėjusi. Už 11 cm į ŠR nuo kirvio rastas geležinis įtveriamasis tiesia nugarėle peilis. Peilio įkotė nukreipta kojų link (ŠR kryptis), o viršūnė galvos link (PV kryptis). Peilio viršūnė nulūžusi. Bendras peilio ilgis 20,4 cm, geležtės plotis 2,3 cm, įkotės ilgis – 5 cm. Už 20 cm nuo peilio įkotės kojų link (R kryptis) rasta žalvarinė juostinė išgaubto skersinio pjūvio apyrankė. Jos lankelio paviršius ornamentuotas. Lankelio vienas galas aptrupėjęs. Sveikasis lankelio galas užsibaigia skersiniu grioveliu, nuo kurio link vidurio eina 3 skersiniai iškilimai su skersinėmis įkartėlėmis. Toliau seka tinklinis raštas, o už jo – vėl pasikartoja 3 skersiniai iškilimai su įkartėlėmis. Visas lankelis puoštas penkiais iškilimais. 3 iškilimai puošti vytiniu raštu, 2 iškilimai visai neornamentuoti. Lankelio plotis – 0,6 cm, galuose 0,4–0,5 cm. Apyrankės skersmenys 5,3x6,5 cm.

Sprendžiant pagal įkapes, čia palaidotas vyras.

Nuėmus užpieštas įkapes, kapo vieta buvo perkasta, patikrinta, tačiau daugiau įkapių nerasta.

Kapas 2

Kapo duobės kontūrų nebuvo matyti. Mirusiojo griaučiai atsidengė 45 cm gylyje kvadratuose 9B, 8–9C. Kadangi kaukolė nusitęsė už kv. 8C ribų, tai ties juo daryta 100x100 cm dydžio išpjova. Griaučiai išsilaikę blogai, labai sutrūniję. Dešinėsios rankos, dešiniojo dubens kaulo, raktikaulių visai nėra. Išlikusi tik dalis dešiniojo šlaunikaulio ir kairiojo blauzdikaulio. Sprendžiant pagal griaučius, mirusysis palaidotas aukštelininkas, ištiestomis kojomis galva orientuotas 330° ŠV kryptimi. Kairė ranka sulenkta per alkūnę, o dilbio kaulai gulėjo juosmens srityje. Kairėje kaukolės pusėje virš petikaulio aptiktas 10x16 cm dydžio akmuo. Kitas nedidelis akmuo rastas maždaug dešinėje alkūnės srityje.

Įkapės: už 7 cm į ŠV nuo kaukolės rasta žalvarinė sagtelė su žalvariniu diržo galo apkaustu. Sagtelė pagaminta iš pusiau apvalios skersinio pjūvio žalvarinės vielos. Iš analogiškos vielos pagamintas ir sagtelės liežuvėlis. Sagtelės ilgis 3,5 cm, plotis be apkalo – 2 cm.

Į vakarus nuo sagtelės už 10 cm rastas geležinis įmovinis išžesto rombo formos plunksna ietigalis. Jo viršūnė nukreipta galvos kryptimi (Š kryptimi) įmova – kojų link. Jo ilgis 15,9 cm, įmovos ilgis 7,5 cm. Išilgai ietigalio plunksnos eina iškilni briauna.

Šalia ietigalio, iš vakarinės jo pusės, rastas įbestas įmovinis geležinis kirvis. Kirvio ilgis 21,8 cm, ašmenų plotis 5,9 cm.

Į pietus nuo kirvio ir į vakarus nuo ietigalio įmovos aptiktas geležinis įtveriamasis peilis. Jo įkotė nukreipta kojų link, ašmenys į išorę. Peilio įkotė buvo labai korozijos sunaikinta ir, imant peilį, ji subyrėjo, liko tik geležtė. Jos ilgis – 16,8 cm, plotis – 2,6 cm.

Nuimant griaučius, po kaukole (pakaušio srityje) rastas geležinio lazdelinio smeigtuko fragmentas. Smeigtuko galvutė ir adatėlė aplūžusios. Bendras smeigtuko ilgis 5 cm, adatėlės ilgis 3,3 cm.

Sprendžiant pagal įkapes, palaidotas vyras. Nuėmus įkapes bei griaučius, kapo vieta buvo patikrinta, bet daugiau įkapių nerasta.

Kapas 3

Į vakarus nuo kapo 1 už 16 cm 45 cm gylyje išryškėjo permaišyto smėlio, žvyro, pilkos žemės pailga dėmė. Ji užėmė dalį kv. 2–4C. Jos ilgis 170 cm, plotis – 70 cm.

Preparuojant dėmę, 53 cm gylyje, kv 3–4C riboje atsidendę labai aptrupėjusi kaukolė. Kiti griaučiai sunykę. Tame pačiame gylyje atsidendę ir įkapės. Sprendžiant pagal kaukolės padėtį mirusysis palaidotas aukštiekninkas, galva orientuota 213° PV kryptimi.

Kairėje kaukolės pusėje (V kryptimi) gulėjo 8×13 cm dydžio akmuo. Dar vienas 13×15 cm dydžio akmuo rastas maždaug juosmens srityje (dešinėje pusėje).

Įkapės: už 12 cm nuo smakro (maždaug apatinėje kaklo dalyje) aptikti geležinio lazdelinio smeigtuko fragmentai. Galvutė atlūžusi ir perlūžusi. Adatėlės fragmento ilgis 5,8 cm.

Nuo smeigtuko už 10 cm toliau juosmens (ŠR) link patikta žalvarinė ornamentuota masyvi juostinė apyrankė. Ji truputį pasvirusi galvos link. Apyrankės ornamentas išdėstytas išilgai lankelio. Lankelio pakraščiais eina po iškilni briaunelę. Už jų, link vidurio, eina grioveliai, o už jų iškilimai, ornamentuoti skersinėmis įkartėlėmis. Nuo jų dar labiau į vidurį eina po platų iškilimą (2,5 mm). Pastarieji ornamentuoti akutėmis. Nuo jų eina po griovelį ir po iškilimėlį, taip pat ornamentuota skersinėmis įkartėlėmis. Nuo jų link vidurio eina po griovelį. Per lankelio vidurį eina išilginis iškilimas (neornamentuotas).

Lankelio išilginis ornamentas užsibaigia trimis skersiniais grioveliais ir trimis iškilimais skersiniais ranteliais. Link lankelio galo eina po plotelį tinklinio ornamento. Lankelio galai užsibaigia keturiais skersiniais grioveliais ir keturiais iškilimais skersiniais ranteliais. Apyrankės lankelis trikampio skersinio pjūvio. Jo plotis 2 cm. Į galus siaurėja iki 1,2 cm pločio. Apyrankės matmenys 7,6×6,4 cm. Už 7 cm nuo šios apyrankės ŠR kryptimi, maždaug juosmens srityje, aptikta kita žalvarinė juostinė ornamentuota apyrankė. Apyrankė truputį mažesnių matmenų už aukščiau apibūdintąją. Jos matmenys 7×5,6 cm. Jos ornamentas visiškai analogiškas aukščiau aptartajai, todėl nebesikartosime.

Sprendžiant pagal apyrankių padėtį, atrodo, kad mirusiojo rankos buvo sulenktos per alkūnes, o dilbio kaulai gulėjo juosmens srityje (kairės rankos arčiau krūtinės, dešinės arčiau juosmens). Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, tačiau daugiau įkapių nerasta.

Kapas 4

45 cm gylyje kv. 6B vakarinėje dalyje pasirodė labai sutrupėjusi kaukolė. Kapo duobės kontūrų nepastebėta 50 cm gylyje kv. 6C ir 6–7BC riboje pasirodė nedideli akmenys (du). 55 cm gylyje visiškai atsidendę kaukolė ir įkapės. Be kaukolės kiti griaučiai sunykę. Sprendžiant pagal kaukolės padėtį, mirusysis palaidotas aukštiekninkas, galva orientuota 273° ŠV kryptimi. Už 12 cm į V nuo kaukolės gulėjo 9×11 cm dydžio akmuo. Dar vienas akmuo 10×13 cm dydžio gulėjo į ŠV nuo kaukolės.

Įkapės: ties dešiniuju smilkiniu rastas įbestas geležinis įmovinis kirvis. Jis įbestas beveik įstrižai – įmova nukreipta nuo kaukolės, o ašmenys beveik po ja. Kirvio ilgis 19 cm. Ašmenys nežymiai į abi puses išploti. Ašmenų ilgis – 5,7 cm. Už 4 cm į ŠV nuo pakaušio rastas rusvos spalvos smiltainio galąstuvo fragmentas. Jo skersinis pjūvis stačiakampio formos. Jo ilgis – 5,1 cm. Už 8 cm į Š nuo kairiosios kaukolės pusės rasti fragmentai geležinės sagties ir diržo apkalo (ties sagtimi). Išlikę

tik vienas sagties šonas ir pagrindas bei truputis liežuvelio. Atrodo, kad sagtelė (ji labai surūdijusi) buvo padaryta iš apvalaus skersinio pjūvio geležinės vielos apie 0,4–0,5 cm storio. Už 5 cm nuo sagtelės į š rastas geležinis įtvėriamasis tiesia nugarėle peilis. Jo įkotės didesnė dalis nulūžusi. Jo bendras ilgis 15 cm. Geležtės plotis 2,2 cm. Sprendžiant pagal įkapes, čia palaidotas vyras. Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, tačiau radinių daugiau nerasta.

Kapas 5

55 cm gylyje, kv. 7AB riboje, pasirodė labai sutrūkinėjusi kaukolė. 60 cm gylyje į PR nuo kaukolės pasirodė 15×18 cm dydžio akmuo. Kapo duobės kontūrų nebuvo.

65 cm gylyje pilnai atsidendė kaukolė ir įkapsės.

Sprendžiant pagal kaukolės ir įkapių (apyrankių) padėtį, mirusioji palaidota aukštiełninka, galva orientuota 270° V kryptimi.

Prie kaukolės, iš dešinės pusės, aptikti 2 nedideli akmenėliai. Dar vienas nedidelis akmenėlis aptiktas už 7 cm į š nuo kaukolės.

Įkapsės: už 5 cm į šV nuo kaukolės rasta perlūžusi žalvarinė įvijėlė. Ji pagaminta iš trikampio skersinio pjūvio vielos. Įvijėlių storis 0,4 cm. Už 10 cm nuo kaukolės į R, maždaug apatinėje kaklo dalyje rasti dviejų geležinių smeigtukų fragmentai. Vieno smeigtuko išlikusi galvutė ir dalis (apie 4,4 cm ilgio) adatėlės.

Kitas smeigtukas labai surūdijęs imant sulūžo į 3 dalis. Šio smeigtuko išlikusios adatėlės ilgis – 5 cm. Į R nuo smeigtukų už 27 cm rastos dvi žalvarinės juostinės ornamentuotos apyrankės. Apyrankių viduje išlikę pažaliavę dilbio kaulų fragmentai. Apyrankės padarytos iš pusapvalio skersinio pjūvio žalvarinės vielos. Apyrankės skiriasi lankelių pločiu. Viena platesnė – 0,9 cm, kita siauresnė – 0,8 cm. Pastarosios lankelis į galus siaurėja iki 0,6 cm. Skirtingu ornamentu išsidėstymu baigiasi ir apyrankių galai. Abiejų apyrankių lankeliai puošti išilginiu ornamentu – apyrankių pakraščiais eina po iškilį briaunelę. Nuo jų į lankelio vidurį eina po 2 griovelius ir 2 iškilimus. Pastarieji puošti skersinėmis įkartėlėmis. Nuo iškilimų eina po griovelį, o per lankelio vidurį išilginis neornamentuotas iškilimas. Siauresnės apyrankės lankelio galai baigiasi trim grioveliais, tarp jų du iškilimai skersinėmis įkartėlėmis. Nuo jų labiau į galą eina tinklinis ornamentas. Patys apyrankės galai užsibaigia trim skersiniais grioveliais ir trim skersiniais iškilimais, puoštais skersinėmis įkartėlėmis.

Platesnės apyrankės lankelis puoštą analogišku ornamentu, tik jos galai užsibaigia kitokiu ornamentu išsidėstymu: 3 grioveliai ir 2 iškilimai skersinėmis įkartėlėmis, nedidelis iškilęs tarpelis tinkliniu ornamentu. Po jo vėl pasikartoja 3 grioveliai ir 2 iškilimų ornamentas. Paskui vėl neplatus iškilęs tinklinis ornamentas. Apyrankės galai užsibaigia trim grioveliais ir 3 iškilimais, iš kurių kraštiniai neturi skersinių įkartėlių.

Siauresnės apyrankės matmenys 6,7×5 cm, platesnės – 6,7×5,4 cm.

Už 24 cm į šiaurę nuo dešinėsios rankos dilbio fragmentų su apyrankėmis, rastos dar dvi apyrankės. Jų viduje išlikę pažaliavę dilbio kaulų fragmentai. Apyrankės juostinės žalvarinės, ornamentuotais lankeliais. Vienos jų lankelis platesnis, kitos siauresnis.

Siauresnės apyrankės ornamentas ir jo išdėstymas visiškai analogiškas siauresnei apyrankei, rastai ant dešinėsios rankos. Platesnės – analogiškas dešinėsios rankos platesnei apyrankei. Dėl to jų plačiau neapibūdiname.

Siauresnės apyrankės matmenys – 6,5×5 cm, platesnės – 6,7×5 cm.

Sprendžiant pagal apyrankių ir jose esančių dilbio kaulų fragmentų padėtį, atrodo, kad mirusiosios rankos buvo ištistos palei šonus. Nuėmus įkapes, kapo vieta ir visas plotas buvo perkastas, patikrintas, tačiau daugiau kapų nerasta.

Plotas 2

Suardytas kapas 6

0,09 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. D3 sandūroje su kv. D4 atsidendė žalvarinė kūginiais galais antkaklė. PR kryptimi, 0,5 m atstume nuo antkaklės, rastos suaugusio žmogaus dantų liekanos.

Tiriant suardyto kapo aplinką bei dugną, dirbinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta. Matyt, šis kapas suardytas dirbant žemės darbus.

Moters kapas 7

0,3 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C8, prie pat perkastos sienos atsidendė kaukolės viršugalvis. Kapo duobės kontūras iš aplinkinio paviršiaus neišsiskyrė. Kadangi kapas pasirodė prie pat perkastos sienos, todėl perkasa buvo pratęsta ŠR kryptimi 2 m kv. C7, C9 intervaluose.

0,61 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. A9, B8, 9, C8 atsidengė moters griaučiai. Jie išlikę blogai: sutrešusi smegeninė, dešinysis dubenkaulis, kairiojo liškės tik fragmentai. Sprendžiant iš likusių griaučių, mirusioji buvo palaidota aukštiekninka, į ŠR 55 kampu nukreiptu viršugalviu. Mirusiosios dešinioji ranka buvo užlaužta, kairioji ranka sulenkta smailiu kampu ir rasta krūtinės srityje. Kojos ištiestos, atstumas tarp kelių – 0,15 m. Bendras griaučių ilgis – 1,74 m, plotis ties petikauliais – 0,33 m.

Dešiniojo šlaunikaulio srityje, 0,10 m atstumu nuo jo, rastas rausvo granito lauko akmuo (ilgis – 0,18 m, plotis – 0,13, aukštis – 0,2 m)

Įkapės: ant dešinosios rankos dilbio kaulų rastos dvi žalvarinės juostinės apyrankės, ant kairiosios rankos buvo užmata tokia pat žalvarinė juostinė apyrankė. Galvos srityje, dešinėje jos pusėje, 0,09 m nuo smilkinio rastas geležinis lazdelinis smeigtukas. Jis lūžęs į dvi dalis. Smeigtuko galvutė buvo nukreipta viršugalvio link. Tikrinant kapo duobės dugną, radinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta.

Moters kapas 8

0,51 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. D2, atsidengė kaukolės viršugalvis. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. 0,59 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C2, D2, atsidengė moters griaučiai. Jū ilgis – 1,16 m, plotis ties petikauliais – 0,29 m. Mirusioji palaidota aukštiekninka, galva nusvirusi į kairę pusę ir viršugalviu nukreipta į PV 120 kampu. Abejos mirusiosios rankos buvo sulenktos smailiu kampu, kojos ištiestos. Kojų kaulai išlikę prastai: sunykęs kairysis šlaunikaulis ir abu blauzdikauliai.

Įkapės: mirusiosios viršugalvyje, dešiniajame pakauškaulio krašte rastas geležinis lazdelinis smeigtukas. Tikrinant kapo duobės dugną, radinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta.

Suardytas kūdikio kapas 9

0,6 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. E2, atsidengė suirusi kūdikio kaukolė. 0,3 L m į ŠR nuo kaukolės rastas dilbio kaulo fragmentas su žalvarine juostine apyranke, puošta „eglutės“ ornamentu. Tikrinant kapo aplinką ir dugną po kaukolės likučiais, radinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta.

Plotas 3

Moters kapas 10

0,47 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C2, D2, atsidengė kaukolės viršugalvis. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. 0,59 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C2, D2, atsidengė moters griaučiai. Mirusioji palaidota aukštiekninka, galva nusvirusi į kairę pusę ir viršugalviu nukreipta į PV 210 kampu. Griaučiai išlikę pusėtinai: sunykęs kairysis dubenkaulis, šlaunikaulis bei blauzdikaulis. Dešinosios rankos dilbio kaulai sunykę, kairioji ranka buvo sulenkta stačiu kampu, dilbio kaulai siekia dešinią žastikaulį. Kojos buvo ištiestos.

Įkapės: prie moters griaučių ir kapo dugne dirbinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta.

Suardytas vyro kapas 11

0,52 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. D3 sandūroje su kv. D2, rastas geležinis ietigalis, plunksna nukreiptas PV kryptimi. 0,8 m nuo ietigalio į ŠR rastas geležinis įmovinis kirvis. Tarp šių daiktų, arčiau prie ietigalio atsidengė kaukolės smegeninės fragmentai.

Tiriant kapo aplinką ir buvusio kapo dugną, dirbinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta.

Plotas 4

Jis užmatuotas į PR nuo ploto 1, paliekant tarp jų 30 cm pločio kontrolinę liniją. Plotas lygiagretus plotui 1, t. y. jis orientuotas taip pat ŠR–PV kryptimis. Šio ploto žemės paviršius taip pat nustumtas, siekiant atidengti smėlį, žvyrą. Ploto dydis 3×10 m. ŠR–PV kryptimi jis kas metras sužymėtas skaičiais 1–10, PR–ŠV kryptimi – raidėmis ABC. Iškart buvo kasama 20–25 cm gylyje. Kasant matėsi smėlis, žvyras, permaišyta pilka žemė. Kasant 30–40 cm gyliu, matėsi smėlis, žvyras. Išilgai kv. 9–10B šiame gylyje pradėjo rodytis akmenys. Kasant dar giliau 50–60 gylyje, kv. 2–4B išryškėjo kapo

duobės kontūrai bei stambaus akmens viršūnė. Kapo duobės kontūrai ryškėja ir kv. 5BC. Šiame gylyje permaišytos žemės (pilkas smėlis, žvyras) plotai matėsi kv. 5A, 9–10AB. Kasant 65–75 cm gylyje, kv. 5BC, 5A pasirodė kaukolės.

Kapas 12

Šio kapo duobės kontūrai išryškėjo 60 cm gylyje. Duobė užėmė dalį kvadratų 2B, 3AB, 4AB (11 il.). Ji stačiakampio nupjautais kampais formos. Jos ilgis 255 cm, plotis – 90 cm. Preparuojant kapą, mirusiojo griaučiai atsidengė 80 cm gylyje. Jie labai aptrupėję, bet išsilaikę (11 il.). Jų ilgis – 170 cm. Mirusysis palaidotas aukštiekninkas, ištiestomis kojomis, galva orientuota 218° PV kryptimi (11 il.). Dešinioji ranka sulenкта per alkūnę, o dilbio kaulai guli krūtinės srityje (11 il.). Kairioji ranka taip pat sulenкта per alkūnę, o dilbio kaulai gulėjo lygiagrečiai žastikauliui. Plaštakos kaulai gulėjo po kairiuoju apatiniu žandikauliu (12 il.). Kojos per kelius suglaustos. Čiurnos srityje kairioji uždėta ant dešinėsios (12 il.). Į ŠV nuo kairiojo šlaunikaulio už 6 cm aptiktas stambus 22x31 cm dydžio akmuo.

Įkapės: ant dešinėsios rankos aptikta žalvarinė juostinė apyrankė. Jos lankelis ornamentuotas išilginiais iškilimais ir grioveliais. Pastarieji puošti skersinėmis ir įstrižomis įkartėlėmis. Per lankelio vidurį eina neornamentuota iškili briauna. Apyrankės galai baigiasi tinkliniu ornamentu, įspaustu tarp dviejų skersinių griovelių (13:2 il.). Apyrankės matmenys 5,7x7,5 cm.

Ant kairiosios rankos riešo rasta kita žalvarinė juostinė ornamentuota apyrankė. Jos lankelis puoštas analogišku ornamentu, todėl plačiau jos neapibūdinsime. Apyrankės matmenys 5,8x7,3 cm.

Ant mirusiosios kaklo rasta žalvarinė kūginiais galais antkaklė (13:5 il.). Jos lankelis skirtingo storio. Ties viduriu plonesnis, o į galus storėja.

Antkaklė labai sunaikinta korozijos, todėl negalima pasakyti, ar ji ornamentuota, ar ne. Kaklo srityje ant antkaklės gulėjo žalvarinis apvalaina (nuokamienis) galvute smeigtukas (pav. 13:4). Aplink jo galvutę eina skersiniai grioveliai ir iškilimai (briaunelės). Apatinėje galvutės dalyje – skylutė (13:4 il.). Smeigtuko bendras ilgis 9,8 cm.

Šalia smeigtuko rasta žalvarinė grandinė, kuri lyg sukabinta geležine grandele. Bendras grandinės ilgis (dvigubas) 18 cm. Ji padaryta (sumegzta) iš pusiau apvalaus skersinio pjūvio žalvarinių grandelių (13:1 il.).

Nuėmus įkapes, kapo vieta buvo perkasta, patikrinta, tačiau daugiau radinių nerasta.

Kapas 13

Šio kapo duobės kontūrai pasirodė 60 cm gylyje kvadratuose 5 BC. Duobė stačiakampio nupjautais kampais (ypač labai nupjautas PV duobės kampas) formos. Jos ilgis 190 cm, plotis – 90 cm. Preparuojant kapą, mirusiojo griaučiai atsidengė 75 cm gylyje. Griaučiai labai sutrūniję, todėl blogai išsilaikę – nėra stuburo, dešinėsios ir kairiosios rankų kaulų, dešiniojo blauzdikaulio, dubens kaulų. Sprendžiant pagal kaukolės ir išlikusių kaulų padėtį, mirusysis palaidotas aukštiekninkas, ištiestomis kojomis, galva orientuota 315° kryptimi.

Įkapės: mirusiosios viršugalvio srityje rasta žalvarinė trijų kilpų grandinė. Atrodo, kad kilpos sudarytos kažkokiu būdu persmeigiant grandinę dviem geležiniais lazdeliniais smeigtukais, kurių fragmentai rasti prie grandinės. Grandinelių žiedeliai sulenkti iš trikampio skersinio pjūvio 2,5 mm pločio vielėlės. Už 26 cm nuo apatinio žandikaulio į PR, maždaug mirusiosios apatinėje krūtinės dalyje, rasta žalvarinė juostinė ornamentuotu lankeliu apyrankė. Apyrankės lankelis puoštas: lankelio pakraščiais eina iškilios briaunelės. Nuo jų į vidurį eina po 3 griovelius 2 iškilimais su įkartėlėmis. Per lankelio vidurį eina apie 2 mm pločio neornamentuotas iškilimas. Jos galai įgniaužti. Baigiantis ištisiniam ornamentui apyrankės galuose eina 4 grioveliai, tarp jų iškilimai skersinėmis įkartėlėmis. Toliau nuo jų į galus eina ploteliai, ornamentuoti tinkliniu ornamentu. Apyrankės galuose pasikartoja 4 griovelių ir 3 iškilimų su įkartėlėmis ornamentas. Apyrankės lankelio plotis 0,9 cm. Jos matmenys 6,7x5,6 cm.

Sprendžiant pagal apyrankės padėtį kape, mirusiosios kairioji ranka, atrodo, buvo sulenкта per alkūnę, o dilbio kaulai gulėjo krūtinės srityje. Žalvarinė grandinė su smeigtukais, rasta viršugalvio srityje (matyt, jais buvo susegtas galvos apdangalas), leidžia manyti, kad čia palaidota moteris.

Nuėmus įkapes, kapo vieta buvo patikrinta, bet įkapių daugiau nerasta.

Kapas 14

Kapo duobės kontūrų neaptikta. Mirusiojo kaukolė atsidengė 65 cm gylyje. Pasirodžius kaukolei, nustatyta, kad kapo duobė išeina už kv. 5A ribų. Todėl ties kv. 5A daryta 100x100 cm dydžio išpjova. Iškasus išpjovą ir preparuojant kaukolę bei kapo vietą, 70 cm gylyje pasirodė dilbio kaulų fragmentai. Mirusiojo griaučiai visiškai sunykę, išskyrus aptrūnijusią

kaukolę ir dilbio kaulus apyrankėse. Sprendžiant pagal kaukolės ir dilbio kaulų padėtį, mirusysis palaidotas aukštiekninkas, galva orientuota 270° V kryptimi.

Jkapės: už 25 cm į R nuo apatinio žandikaulio rastos dvi, viena šalia kitos, juostinės ornamentuotos apyrankės, o jose išlikę pažaliavę dilbio kaulų fragmentai.

Apyrangių lankeliai padaryti iš stačiakampio skersinio pjūvio žalvarinės juostelės. Lankelių plotis – 0,5 cm. Lankeliai į galus siaurėja iki 0,54 cm. Lankelių išorinė pusė puošta skersinėmis įkartėlėmis. Apyrangių matmenys 5,9×5 ir 5,3×4,8 cm.

Nuėmus įkapes, kapo vieta buvo patikrinta, bet radinių daugiau nerasta.

Kapas 15

Kapo duobės kontūrų nebuvo galima pastebėti. Kaukolė pasirodė 80 cm gylyje. Toliau preparuojant kapą, 85 cm gylyje, buvo atidengti visi griaučiai. Jie išsidėstę kvadratų 9–10AB riboje. Griaučiai labai apnykę. Sprendžiant pagal griaučių padėtį, mirusioji palaidota aukštiekninka, ištiestomis kojomis, galva orientuota 210° PV kryptimi. Dešinioji ranka sulenkta per alkūnę, o dilbio kaulai gulėjo juosmens srityje. Kairiosios rankos padėtis neaiški, nes teišlikęs fragmentas žastikaulio.

Jkapės: ant mirusiosios kaklo aptikta žalvarinė kūginiais galais antkaklė. Antkaklė padaryta iš skirtingo storio apskrito skersinio pjūvio vielos. Vidurinė lankelio dalis plona 0,3 cm, į galus storėja iki 0,5–0,6 cm. Prie kūgelių vėl suplonėja iki 0,4 cm. Kūgelių aukštis 1–1,1 cm. Skersmuo pagrinde – 1,4 cm. Apie pusę lankelio (ties viduriu ir nuo jo į šonus) neornamentuota. Į galus ornamentuotas. Ornamentas prasideda įkartėlėmis, einančiomis palink lankelį. Toliau, lyg vijimo būdu, eina įkartėlės ir lygus iškilimas. Šitoks ornamentas eina beveik iki galo. Toliau du kartus pasikartoja skersinių įkartėlių apie lankelį ornamentas.

Antkaklės kūgelių pakraščiais (pagrinde) eina dvi eilutės įmuštų įkartėlių. Tris kartus po dvi vertikalios eilutės įkartėlių dalija kiekvieną kūgelį į 3 dalis.

Antkaklės matmenys 14,4×14,8 cm.

Už 13 cm į ŠR nuo antkaklės, mirusiosios krūtinės srityje rasta geležinio lazdelinio smeigtuko galvutė. Galvutės skersmuo 2,3 cm. Ji sulenkta iš 0,4 cm storio vielos.

Nuėmus įkapes, kapo vieta buvo patikrinta, tačiau daugiau radinių nerasta.

Kapas 16

Šio kapo duobės kontūrų taip pat nebuvo galima pastebėti, tik 80 cm gylyje kv. 10A pietiniame kampe buvo aptiktas ietigalis. Ieškant kapo, buvo padarytos išpjovos iš kv. 10A PR ir PV pusių. Atkasus išpjovas iki 75 cm gylio tiek kv. 10A atsidendę akmenys ir kaukolė. 80 cm gylyje buvo atidengtas žastikaulis (ties kv. 10A). Iš ietigalio ir kaukolės padėties sunku nustatyti laidojimo kryptį. Ar tai kaukolė ar ietigalis buvo pakreipti iš pirmąsios padėties, nes kituose kapuose ietigalis gulėdavo lygiagrečiai griaučiams, o čia lyg eina įstrižai. O gal taip ir palaidojo.

Jkapės: už 6 cm į ŠR nuo kaukolės rastas geležinis įmovinis išžesto rombo formos plunksna ietigalis. Jo plunksnos viršūnė nukreipta link apatinio žandikaulio (V kryptimi), o įmova R kryptimi. Jo bendras ilgis – 11 cm, įmovo ilgis – 5,6 cm.

Į PR nuo kaukolės už 13 cm, virš nedidelių akmenų rasti fragmentai geležinio lazdelinio smeigtuko. Jo adatėlė nulūžusi, likęs jos ilgis 4,7 cm. Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, tačiau įkapių daugiau nerasta.

Preparavus visus kapus, nuėmus įkapes, visas plotas buvo perkastas, tačiau daugiau kapų bei radinių neaptikta.

Plotas 5

Jis užmatuotas toliau į PV nuo 4, tarp jų palikta 30 cm pločio kontrolinė linija. Šis plotas visiškai lygiagretus plotui 2, esančiam į ŠV nuo jo. Ploto dydis 3×10 m. ŠR–PV kryptimi kas metrą jis pažymėtas skaičiais 1–10, o PR–ŠV kryptimi – raidėmis ABC. Per šį plotą ėjo keliukas, vedąs į karjerą, todėl žemės paviršius labai suplūktas. Iškart buvo kasama per kastuvą – 20–25 cm gylio. Kasant matėsi pilka suplūkta žemė, permaišyta smėliu, žvyras. Akmenys šiame gylyje pasirodė kvadratuose 7BC, 9AB. Kasant dar giliu 30–40 cm gylyje, minėtuose kvadratuose toliau dengėsi akmenys. 35 cm gylyje kv. 9A vakariniame pakraštyje pasirodė apatinio žandikaulio fragmentai.

Kapas 17

Kapo duobės kontūrų nepastebėta. Griaučiai visiškai sunykę. Apatinis žandikaulis atsidengė 40 cm gylyje kv. 9A, vakariniame pakraštyje. Į V nuo žandikaulio už 10 cm gulėjo 14×17 cm dydžio akmuo. Į ŠV nuo žandikaulio už 18 cm, jau kv. 9AB riboje aptikti 3 vidutinio didumo akmenys. Į ŠR nuo akmenų už 60 cm rastas šlaunikaulio fragmentas.

Įkapės: į R nuo žandikaulio už 35 cm rasta žalvarinė juostinė ornamentuota apyrankė. Apyrankė pagaminta iš pusiau apvalios skersinio pjūvio žalvarinės juostelės, kurios plotis – 0,5 cm. Apyrankės lankelis puoštas skersinių griovelių ir iškilimų ornamentu.

Apyrankės matmenys 5,2×6,7 cm. Jos viduje išlikę dilbio kaulų fragmentai.

Į ŠR nuo žandikaulio už 25 cm rastas geležinis įtvieriamasis peilis tiesia nugarėle. Jo ašmenys nukreipti į kapo vidų, o smaigalys galvos link. Peilio pats smaigalys nulūžęs. Išlikusios geležtės ilgis 16 cm, jos plotis 1,7 cm.

Sprendžiant pagal išlikusių griaučių (žandikaulio) ir įkapių išsidėstymą, mirusysis palaidotas galva V kryptimi. Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, bet kapų nerasta.

Kapas 18

Kapo duobės kontūrų nepastebėta. 40 cm gylyje kv. 7–8C pastebėta akmenų, kurie išsidėstę ŠR–PV kryptimi. Jų dydis įvairus – 10×19, 13×20, 10×22, 16×27 cm. Griaučiai visiškai sunykę. Keletas kauliukų, atrodo, kad kojos kaulų, rasta kv. 7C pietrytiniame pakraštyje.

Įkapės: beveik 7–8C riboje rastas žalvarinis lazdelinis smeigtukas. Jo adatėlė apvalaus skersinio pjūvio. Prieš sulenkiant galvutę, apvali žalvarinė viela buvo suplota. Todėl smeigtuko galvutės skersinis pjūvis rombo formos. Bendras smeigtuko ilgis 9,3 cm. Adatėlės – 7,2 cm. Nuėmus smeigtuką, kapo vieta perkasta, bet įkapių daugiau nerasta.

Plotas 6

Jis užmatuotas į PR nuo ploto 4, paliekant tarp jų 35 cm pločio kontrolinę liniją. Jis labiau negu plotas 4 užmatuotas į PV. Todėl ploto 6 kv. 1C atitinka ploto 4 kvadratą 3A.

Šio ploto PV gale žemė suplūkta, nes čia praėjo keliukas į karjerą.

Ploto dydis 3×10 m. ŠR–PV kryptimi jis kas metrą pažymėtas skaičiais 1–10, o PR–ŠV kryptimi raidėmis ABC.

Iškart kasta 20–25 cm gyliu. ŠR ploto gale kv. 1–5 ABC matėsi pilka žemė. Tokia pat pilka, tik suplūkta žemė matėsi kv. 6–10 ABC. 30–40 cm pilka žemė išnyko, pasirodė smėlis, žvyras.

45–50 cm gylyje buvo kasamas smėlis, žvyras. Kapų pėdsakų nesimatė. 60–75 cm gylyje pasirodė stambus akmenuotas žvyras. Kapų plote neaptikta.

Plotas 7

Vyro kapas 19

0,53 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C10, atsidengė mirusiojo griaučių blauzdikaulių galūnės. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. Atidengta griaučių dalis parodė, jog likęs kapas tęsiasi sienos link. Todėl perkasa 7 buvo pratęsta kv. C10 2 metrus. 0,63 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C10, D10, atsidengė gerai išlikę vyro griaučiai.

Mirusysis palaidotas aukštielninkas, galva nusvirusi į dešinę pusę ir viršugalviu nukreipta į ŠV 310° kampu. Dešinioji ranka buvo sulenkta labai smailiu kampu, dilbio kaulai siekia apatinį žandikaulį. Kairioji ranka buvusi sulenkta taip pat smailiu kampu, o dilbio kaulai rasti krūtinės srityje. Kojos ištiestos, atstumas tarp kelių – 0,10 m.

Dešinėje mirusiojo pusėje, viršūne liesdamas dešinią alkūnkaulį, o apačia beveik liesdamas dešinią dubenkaulį, rastas akmuo (jis netaisyklingos formos, atrodo, vienu nusklembtu šonu, 0,29×0,18×0,15 m dydžio).

Įkapės: kaklo srityje rasta žalvarinė antkaklė kūginiais galais. Juosmens srityje, įstrižai kapo ašiai, rastas geležinis lazdelinis smeigtukas. Dešinėje galvos pusėje, liesdamas kaktą, išilgai kapo ašies plunksna viršugalvio link, rastas geležinis ietigalis. Prie pat jo, įstrižai kapo ašiai, padėtas geležinis įmovinis kirvis. Dešiniojo dubens srityje, ant akmens, rastas geležinis peilis tiesia nugarėle. Nuo šio akmens viršugalvio link, išilgai kapo ašiai, rastas padėtas diržas, kurio išliko žalvarinės kūgelių pavidalo kniedės, ažūrinis pakabutis ir diržo sagtis. Atrodo, kad diržo būta odinio, nes preparuojamame plote ištiesai buvo susiduriama su odos likučiais.

Tikrinant kapo duobės dugną, radinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta.

Vyro kapas 20

0,37 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C6, atsidengė kaukolės viršugalvis. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. 0,51 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. B6, C6, B5, atsidengė blogai išlikę vyro griaučiai. Mirusysis buvo palaidotas aukštiekninkas, galva nusvirusi į dešinę pusę ir viršugalviu nukreipta į PV 240° kampą. Dešinioji ranka sulenkta buku kampu ir dilbio kaulai padėti ant kairiojo dubenkaulio. Kairiosios rankos padėties nustatyti nepavyko: sunykę dilbio kaulai. Kojos ištiestos, atstumas tarp kelių –0,13 m.

Įkapės: dešiniojo pakauškaulio srityje rastas geležinis peiliukas. Ant dešinėsios rankos buvo žalvarinis žiedas. Tikrinant kapo dugną, dirbinių ar organinės medžiagos nerasta.

Plotas 8

Jis užmatuotas į PV nuo ploto 7, paliekant tarp jų 50 cm pločio žemės juostą. Žemės paviršiaus ploto zonoje nustumtas, ypač jo PV galas ir V kraštas. Už 40 cm į V nuo ploto stūksos sustumtos žemės kauburys. Ploto dydis 3×10 m. ŠR–PV kryptimi kas metrą jis sužymėtas skaičiais, 1–10, o PR–ŠV kryptimi raidėmis ABC. Iškart buvo kasama per kastuvą – 20–25 cm gyliu. Buvo kasamas smėlis, žvyras. Tik ŠR ploto pakraščiuose kai kur matėsi pilkos žemės ploteliai, kurie 35 cm gylyje visiškai išnyko. 40–45 cm gylyje kasamas buvo smėlis, žvyras. 60–70 cm gylyje visame plote atsidengė stambus akmenuotas žvyras. Plote kapų nei jų pėdsakų nerasta.

Plotas 9

Jis užmatuotas į PR nuo ploto 7, tarp jų palikta 35 cm pločio kontrolinė linija. Plotas visiškai lygiagretus 7-jam. Jo žemės paviršius taip pat suplūktas. Dydis jo 3×10 m. ŠR–PV kryptimi jis pažymėtas skaičiais 1–10, o PR–ŠV kryptimi – raidėmis ABC. Iškart buvo kasama 20–25 cm gyliu. Kasant matėsi pilka žemė, permaišyta smėliu, žvyru. Kasant giliai, 30–35 cm gyliu, pilka žemė ėmė nykti, pradėjo vyrauti smėlis, žvyras. 35 cm gylyje kv. 6–7B pradėjo rodytis kapo duobės kontūrai. Šiame gylyje kv. 6C pradėjo rodytis apyrankė, o kv. 1A dar viena apyrankė. Ties kv. 6–7C daryta 60 cm pločio ir 180 cm ilgio išpjova.

Kapas 21

Kapo duobės kontūrai pasirodė 35 cm gylyje kv. 6–7B. Duobė stačiakampio nupjautais kampais formos. Jos ilgis 200 cm, plotis 80 cm. Preparuojant kapą, 40 cm gylyje, pasirodė griaučių fragmentai, nes griaučiai labai sunykę. Likę tik šlaunikauliai ir blauzdikaulis (22 il.). Sprendžiant iš griaučių fragmentų padėties, mirusysis palaidotas aukštiekninkas, ištiestomis kojomis, galva orientuota 255° PV kryptimi. Rankų padėtis neaiški.

Įkapės: maždaug ten, kur turėjo būti mirusiojo galva, rastas geležinis įmovinis kirvis ašmenimis žemyn ŠV kryptimi, įmova PR kryptimi (23 il.). Kirvio bendras ilgis 19 cm, ašmenų plotis 5,5 cm. Jie nežymiai išploti į abu šonus. Virš įmovinio kirvio rastas įmovinis ištęsto rombo formos plunksna geležinis ietigalis (23 il.). Jo plunksna nukreipta PV kryptimi, o įmova – ŠR. Ietigalis stambokas, jo ilgis 21,4 cm, įmovos ilgis – 8,5 cm.

Per plunksnos vidurį eina iškilis, ryški briauna (24:1 il.).

Nuimant ietigalį, po juo rastas geležinis įtveriamasis tiesia nugarėle peilis. Jo dalis smaigalio nulūžę (24:3 il.). Peilio ilgis 14,2 cm. Geležtės plotis ties įkote 2,2 cm. Peilis gulėjo smaigaliu ŠR, įkote PV.

Nuėmus įkapes, kapo vieta buvo perkasta, bet radinių daugiau nerasta.

Kapas 22

Kapo duobės kontūrų nebuvo. 35 cm gylyje kv. 6C PV kampe pasirodė dvi apyrankės. Norint atidengti kapą, teko ties kv. 6–7C daryti išpjovą. Iškasus išpjovą iki 35 cm gylio, pilnai atsidengė apyrankės ir jose išlikę dilbio kaulai. Kitų jokių griaučių neišlikę.

Įkapės: kv. 6C vakariniame kampe bei riboje su išpjova, rastos dvi žalvarinės apyrankės ir jose išlikusių dilbio kaulų.

Apyrankės pagamintos iš žemo trikampio skersinio pjūvio žalvarinės juostelės. Apyrankių lankeliai ornamentuoti. Puošybos elementai ir jų išsidėstymas abejuose apyrankėse vienodas. Vieną iš jų apibūdinsime. Per apyrankės lankelio vidurį eina iškilni neornamentuota briauna. Nuo jos į abu pakraščius eina 4 išilginiai grioveliai ir 4 išilginiai iškilimai. Pastarieji įstrižomis kartelėmis ir atrodo lyg būtų suvyta. Jos galai užsibaigia skersiniais 3–4 grioveliais ir iškilimais briaunelėmis, puoštomis skersinėmis įkartelėmis. Tarp pasikartojančių griovelių apyrankės galuose ir ties išilginio ornamento pradžia yra X pavidalo puošybos elementas. X ploteliai vertikalia kryptimi puošti akutėmis, o horizontalia kryptimi jie nepuošti. apyrankių matmenys 5,4×6,3 ir 5,3×6,2 cm. Nuėmus apyrankes, kapo vieta perkasta, bet daugiau įkapių nerasta.

Kapas 23

Kapo duobės kontūrai neišsiskyrė. 40 cm gylyje, kv. 1A vakariniame kampe, bei riboje su kv. 1B pasirodė 2 apyrankės. Preparuojant giliau, maždaug 45 cm gylyje pasirodė 2 žalvariniai smeigtukai. Griaučiai visiškai sunykę. Likę dilbio fragmentai apyrankėse.

Įkapės: kv. 1AB riboje rastos 2 žalvarinės juostinės ornamentuotos apyrankės. Forma ir ornamentika abi panašios. Jos padarytos iš pusiau apvalaus skersinio pjūvio žalvario juostelių. Jų plotis 0,5 cm, į vidurį apie 0,6 cm. Jų paviršius puoštas skersiniais grioveliais bei iškilimais. Apyrankių matmenys 5,4×6,3 ir 5,3×6,2 cm.

Už 4 cm į ŠR nuo apyrankių rasti 2 žalvariniai apvalaina galvute (nuokamieniai) smeigtukai. Jie savo forma bei ornamentika visiškai panašūs. Viršutinės galvučių dalys puoštos skersiniais grioveliais (šešiais) ir iškilimais (irgi šešiais). Apatinėje galvutės dalyje pastebimas praplatėjimas, kuriame pragręžta skylutė grandelei. Žemiau skylutės, ties sandūra su adatėle eina 3 skersiniai grioveliai ir du skersiniai iškilimai. Galvučių aukštis 1,5–1,6 cm, smeigtukų ilgis 9,9 cm ir 10,2 cm. Nuėmus įkapes, kapo vieta perkasta, bet dirbinių nerasta.

Plotas 11

Vyro kapas 24

0,72 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C8, atsidengė kaukolės viršugalvis. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. 0,84 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C8, 9, 10, atsidengė vidutiniškai išlikę vyro griaučiai. Mirusysis buvo palaidotas aukštiekninkas, galva nusvirusi į kairę pusę ir viršugalviu nukreipta į ŠR 5° kampu. Dešinioji ranka sulenkta buku kampu ir dilbio kaulai rasti ant kairiojo dubenkaulio. Kairioji ranka sulenkta smailiu kampu ir pirštų kaulai lietiš prie apatinio žandikaulio. Kojos ištiestos, atstumas tarp kelių – 0,07 m. Bendras griaučių ilgis – 1,67 m, plotis ties petikauliais – 0,3 m.

Įkapės: dešiniajame galvūgalyje, 0,17 m atstumu nuo pakauškaulio, rastas vertikaliai įsmeigtas geležinis įmovinis kirvis.

Tikrinant kapo dugną, dirbinių ar organinės medžiagos nerasta.

Moters kapas 25

0,8 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. B6, atsidengė sutrūnijęs kaukolės viršugalvis. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. 0,86 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C6, B6, atsidengė sunykę moters griaučiai. Iš jų liko tik kaukolės fragmentai, kairysis šlaunikaulis ir dešinės rankos dilbio fragmentai. Sprendžiant iš likusių griaučių, mirusioji buvo palaidota aukštiekninka, viršugalvis nukreiptas į ŠV 280° kampu. Rankų padėtis neaiški, kojos ištiestos. Bendras likusių griaučių ilgis – 1,18 m.

Įkapės: kaklo srityje rastos dvi žalvarinės antkaklės kūginiais galais. Ant dešinėsios rankos buvo užmautos dvi žalvarinės juostinės apyrankės. Dešinėje krūtinės pusėje, 0,10 m nuo apatinio žandikaulio, rastas geležinis lazdelinis smeigtukas ir šalia jo – geležinės ylos dalis.

Tikrinant kapo dugną, radinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta.

Plotas 11

Jis užmatuotas į ŠR nuo ploto 3, paliekant tarp jų 30 cm pločio kontrolinę liniją. Jis visiškai lygiagretus plotui 3, t. y. orientuotas PR–ŠV kryptimi.

Per 140 cm pločio žemės ruožą PR ploto galas siejasi su ploto 2 kvadratais 4–5C. ŠR jo kraštas eina pagal žvyro karjero kraštą. Ploto dydis 2×10 m. Jo žemės paviršius taip pat nustumtas.

PR–ŠV kryptimi kas metrą jis pažymėtas kaičiais 1–10, o PV–ŠR kryptimi – raidėmis AB. Iškart kasam 20–25 cm gyliu. Kasant matėsi smėlis, žvyras, permaišytas pilka žeme. Kasant dar giliau, 30–40 cm gylyje, visame plote buvo kasamas smėlis, žvyras. 45–60 cm toliau kasamas smėlis, žvyras. Tik 75 cm gylyje pasirodė stambus žvyras.

Plote nei kapų, nei jų pėdsakų nerasta.

Plotas 12

Jis užmatuotas į ŠV nuo plotų 1 ir 2, paliekant tarp jų 20 cm pločio kontrolinę juostą. ŠR–PV kryptimi jis eina nuo ploto 1 iki 4C vidurio iki ploto 2 kv. 4 C vidurio. Iš ŠV pusės jo kvadratas 10A per 20 cm pločio kontrolinę liniją liečiasi su ploto 11 kv. 1B. Už 15–20 cm nuo jo į JV praeina žvyro karjeras. Ploto dydis 1×10 m. ŠR–PV kryptimi pažymėtas skaičiais, 1–10, o PR–ŠV – raide A. Iškart buvo kasama 20–25 cm gyliu, kuriuo metu matėsi pilka žemė, permaišyta žvyru, smėliu. Kasant giliau, 30–45 cm gyliu, visame plote buvo smėlis, žvyras.

50–60 cm gylyje pastebėta pilkos žemės permaišytos smėliu, ploteliai kv. 10A kampe. Šie ploteliai nusitęsė už kv. ribos, todėl į PV, V nuo jo daryta 120 cm ilgio, 40 cm pločio išpjova. Iškasus išpjovą iki reikiamo lygio ir visą plotą kasant giliau, 70 cm gylyje kv. 10A ir išpjovoje pasirodė kaukolės likučiai.

Kapas 26

Jo kapo duobės kontūrai nebuvo ryškūs. Griaucių likučiai, kaukolės keli kaulai pilnai atsidendę 75 cm gylyje, kv. 10A ir išpjovoje. Daugiau kaulų neišlikę, išskyrus dilbio kaulų fragmentus apyrankėje.

Įkapės: už 6 cm į Š nuo kaukolės rastas geležinis lenkta viršūne peilis. Jo ašmenys nukreipti link kaukolės, įkotė R kryptimi. Peilio ilgis 22 cm, geležtės plotis 2,5 cm. Į R nuo kaukolės kaulelių rasta žalvarinė juostinė ornamentuota apyrankė, kurios viduje buvo kaulų fragmentų. Apyrankė padaryta iš žemo trikampio skersinio pjūvio žalvarinės juostelės. Jos plotis 0,6 cm. Apyrankės paviršius puoštas eglute, o patys galai skersiniais grioveliais ir iškilimais. Eglutės elementas apyrankės paviršiuje keičiasi tai viena, tai kita kryptimi. Apyrankės matmenys 3,7×4,3 cm.

Nuimant kaukolės kaulelius, po jais rasti 2 gintariniai dvigubo kūgio karoliukai. Jų aukštis 0,5 cm, sk. – 0,8 cm. Per jų vidurį išgręžtos skylutės (30:1, 2).

Į V nuo karoliukų už 5 cm rasta žalvarinių įvijėlių. Atrodo, kad mergaitė ant galvos turėjo kažkokį papuošalą iš žalvarinių įvijėlių ir gintaro karoliukų. Pagal peilio, apyrankės padėtį, atrodo, kad mirusioji palaidota galva V kryptimi. Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, tačiau daugiau įkapių nerasta.

Plotas 13

Jis užmatuotas į PR nuo ploto 9 ir visiškai lygiagretus jam. Tarp šių plotų palikta 30 cm pločio kontrolinė linija. Ploto žemės paviršius nustumtas, ypač jo PV kraštas. Per ŠR jo dalį praėjo keliukas į karjerą.

Ploto dydis 3×10 m. ŠR–PV kryptimi kas metrą sužymėtas skaičiais 1–10, o PR–ŠV kryptimi – raidėmis ABC.

Iškart buvo kasama 20–25 cm gyliu. Kasant matėsi pilka suplūkta žemė kv. 1–4 ABC ir smėlis, žvyras kvadratuose 5,10 ABC.

Šiame gylyje kv. 1–2 AB pasirodė nedideli akmenys. Kasant giliau, 30–40 cm gylyje, visame plote buvo kasamas smėlis, žvyras. Šiame gylyje kvadratuose 1–2 A pasirodė pailga tamsesnės žemės dėmė. Dėmės kontūrai nusitęsė už ploto ribų, todėl ties kv. 1–2A daryta 70 cm ilgio ir 150 cm pločio išpjova. Iškasus išpjovą iki 40 cm gylio, pilnai išryškėjo kapo duobės kontūrai.

Kapas 27

Kapo duobės kontūrai pilnai išryškėjo 40 cm gylyje. Duobė užėmė dalį kvadratų 1–2A ir išpjova ties šiais kvadratais. Duobės ilgis – 185 cm, plotis – 75 cm. Ji stačiakampio nupjautais galais formos.

Preparuojant kapą, įkapės ir griaucių likučiai buvo atidengti 55 cm gylyje. Griaučiai visiškai sunykę. Išlikę tik dilbio kaulų fragmentai apyrankėse.

Įkapės: 2A rytiniame kampe ir išpjovoje ties šiuo kvadratu rastos 2 žalvarinės juostinės ornamentuotos apyrankės. Atstumas tarp apyrankių 10 cm.

Forma ir ornamentu apyrankės panašios. Jos padarytos iš trikampio skersinio pjūvio žalvarinės juostelės. Ties apyrankių viduriu plotis 1,1 cm. Į galus jos siaurėja iki 0,6–0,8 cm. Apyrankių paviršius puoštas išilgais, o galai skersiniais puošybos

elementais. Per apyrankių vidurį eina išilginė iškila neornamentuota briaunelė. Nuo jos į abu šonus eina po 2 išilginius iškilimus ir 3 išilginius griovelius. Iškilimai puošti skersinėmis įkartėlėmis.

Apyrankių galai užsibaigia sietelinio puošybos elementu, iš abiejų pusių apremintu grioveliais ir iškilimais. Ties ornamento pabaiga eina 2 skersiniai grioveliai ir vienas iškilimas, o pačiuose apyrankių galuose – 2 skersiniai grioveliai ir 2 skersiniai iškilimai. Apyrankių matmenys 5,5×6,4 cm, 5,3×6,5 cm. Sprendžiant pagal apyrankių padėtį, atrodo, kad mirusysis palaidotas galva ŠV kryptimi. Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, tačiau įkapių daugiau nerasta.

Plotas 14

Jis užmatuotas dar toliau į PR nuo ploto 13 ir visiškai lygiagretus jam. Tarp plotų palikta 30 cm pločio kontrolinė linija. Per ploto PR kampą praeina keliukas, vedąs link Jūros upės. Didesnė ploto žemės paviršiaus dalis buvo nustumta. Ploto dydis 3×10 m. ŠR–PV kryptimi kas metrą pažymėtas skaičiais 1–10, o PR–ŠV kryptimi – raidėmis ABC.

Iškart buvo kasama 20–25 cm gylio. Kasant matėsi smėlis, žvyras.

Šiame gylyje, kv. 1AB pasirodė tamsesnės žemės dėmė, kuri iš dalies užėmė ir kv. 2A PV kampą. Kasant giliau, 30–40 cm gylyje toliau ryškėjo kapo duobės kontūrai kv. 1AB. Be to, šiame gylyje (40 cm) kv. 3–4A pasirodė dar vieno kapo duobės kontūrai, kurie nusitęsė už ploto ribų.

Toliau gilyn buvo kasami tik kv. 4–10 ABC. Maždaug 45–55 cm gylyje kvadratuose 7–8 A pasirodė trečiojo kapo duobės kontūrai. Jie taip pat nusitęsė už ploto ribų. 60 cm gylyje kv. 4–5 A pasirodė dar vieno kapo duobė. Ji irgi nusitęsė už ploto ribų. Todėl ties kv. 3–4–5A daryta 60 cm ilgio ir 240 cm pločio išpjova, o ties kv. 7–8A – 60 cm ilgio ir 160 cm pločio išpjova.

Kapas 28

Kapo duobės kontūrai nelabai ryškūs. Jie ryškesni kv.1–AB bei 2A, toliau blėsta. Todėl neaišku, kokio ji ilgio. Duobės plotis 85 cm. Preparuojant kapą, 35 cm gylyje, kv. 1A ŠV pakraštyje pasirodė kaukolės fragmentai bei keli pavieniai kauliukai kv. 1B ir 1A pakraštyje. Kiti griaučiai sunykę.

Įkaps: į V nuo kaukolės fragmentų už 13 cm rastas geležinis lazdelinis smeigtukas (perlūžusi adatėlė). Adatėlė nukreipta P kryptimi.

Į PV nuo smeigtuko už 15 cm rastas geležinis įtviriamasis tiesia nugarėle peilis. Jo įkotė ir smaigalys atlūžęs. Peilio smaigalys nukreiptas P kryptimi, o įkotė – Š kryptimi.

Peilio ašmenys nukreipti į kapo vidų. Jo ilgis 14,5 cm, geležtės plotis – 1,9 cm.

Sprendžiant pagal smeigtuko ir peilio bei kaukolės fragmentų padėtį, mirusysis palaidotas galva Š kryptimi. Tikrinant kapo vietą, daugiau radinių nerasta.

Kapas 29

Kapo duobės kontūrai pasirodė 40 cm gylyje, kv. 3A. Kadangi dalis kontūrų nusitęsė už ploto ribų, tai ties kv.3A daryta išpjova. Kapo duobės ilgis 186 cm, jos plotis 88 cm. Ji stačiakampio nupjautais galais formos.

Preparuojant kapą, griaučių fragmentai buvo atidengti 60 cm gylyje. Likusi nesutrūnijusi kaukolė, kairės rankos žastikaulio ir dilbio kaulų fragmentai. Sprendžiant iš kaukolės ir rankų kaulų padėties, mirusysis palaidotas aukštiekninkas, galva orientuota 315° ŠV kryptimi.

Įkaps: šalia mirusiojo kaktos rastas įmovinis geležinis ištęsto rombo formos plunksna ietigalis. Jo viršūnė nukreipta į viršų ŠV kryptimi, įmova kojų link. Jo ilgis 20,2 cm. Įmovos ilgis – 10 cm. Šalia mirusiojo galvos iš kairės pusės gulėjo akmuo (10×13 cm dydžio). Dar du akmenys gulėjo už 10–15 cm į P nuo griaučių fragmentų jau kv. 4A ribose.

Pagal įkapes, kape palaidotas vyras. Nuėmus ietigalį, kapo vieta patikrinta, bet įkapių daugiau nerasta.

Kapas 30

Jo kapo duobės kontūrai pasirodė 55 cm gylyje. Jie išsidėstę kv. 7–8A. Duobės ilgis 180 cm, plotis 60 cm.

Preparuojant kapą, 60 cm gylyje, kv. 8A šiauriniame pakraštyje pasirodė apardyta, labai sutrūnijusi kaukolė. Kiti griaučiai sutrūniję, išskyrus dilbio kaulo fragmentus apyrankėje. Sprendžiant pagal kaukolės padėtį, bei įkapių išsidėstymą, mirusysis palaidotas galva V kryptimi.

Įkapės: dešiniojoje kaukolės pusėje rasti geležinio įteriamojo peilio fragmentai (įkotė, dalis geležtės bei viršūnė). Kita labai perrūdiję, trupa.

Į PR nuo kaukolės už 11 cm rasta geležinė yla. Jos smaigalys nukreiptas kaukolės (ŠV) kryptimi. Prie įkotės likę rūdžių persigėrusios medienos. Jos ilgis 10 cm.

Į Š nuo ylos rasti geležinio smeigtuko adatėlės fragmentai, o į ŠR nuo pastarojo žalvarinė įvijėlė iš 2 žiedelių. Už 25 cm į R nuo smeigtuko rasta žalvarinė juostinė ornamentuota apyrankė (jos viduje dilbio kaulo fragmentai). Ji padaryta iš trikampio skersinio pjūvio žalvarinės juostelės. Jos plotis – 0,9 cm. Į galus siaurėja iki 0,6–0,7 cm. Ties galu tarsi įgniaužta. Išorinė apyrankės dalis ornamentuota. Išilgai jos per vidurį eina iškili neornamentuota briauna. Į abu kraštus nuo jos eina po 3 griovelius ir 3 iškilimus, ornamentuotus skersinėmis įkartėlėmis. Šio ornamento galai užsibaigia besikartojančiais skersiniais grioveliais ir iškilimais, tarp kurių išlikę siauri neornamentuoti ploteliai. Apyrankės matmenys 5,4×6,2 cm.

Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, bet radinių neaptikta.

Kapas 31

Kapo duobės kontūrai nelabai ryškūs. Jie pastebėti 60 cm gylyje, kv. 4A–5B. Duobės ilgis 170 cm, plotis 75 cm. Preparuojant kapą, 75 cm gylyje, kv. 5A pasirodė žalvarinė juostinė ornamentuota apyrankė. Jos padėtis rodytų, kad lygtai mirusysis palaidotas galva PV kryptimi? Griaučiai visiškai sunykę.

Įkapės: kv. 5A vakariniame pakraštyje rasta žalvarinė juostinė ornamentuota apyrankė. Ji padaryta iš trikampio skersinio pjūvio žalvarinės juostelės. Ties viduriu jos plotis 1,1 cm, į galus labai nežymiai siaurėja iki 0,9 cm. Jos paviršius ornamentuotas. Per vidurį eina iškili briaunelė. Nuo jos į abu kraštus eina 3 išilginiai grioveliai ir 3 išilginiai iškilimai, iš kurių du ornamentuoti skersinėmis įkartėlėmis.

Išilginis ornamentas užsibaigia 4 skersiniais grioveliais ir 3 skersiniais iškilimais, iš kurių 2 puošti skersinėmis įkartėlėmis. Nuo jų į galus eina ploteliai tinklinio rašto. Apyrankės patys galai užsibaigia 3 skersiniais grioveliais ir 3 skersiniais iškilimais. Du iš jų ornamentuoti skersinėmis įkartėlėmis. Apyrankės matmenys 5,7×7 cm.

Nuėmus apyrankę, kapo vieta patikrinta, bet kapų daugiau nerasta.

Plotas 15

Jis užmatuotas toliau į PR nuo ploto 14 ir visiškai lygiagretus jam. Tarp plotų palikta 70 cm pločio kontrolinė linija. Per centrinę ploto dalį praeina lauko keliukas link Jūros upės. Ploto dydis 3×10 m. ŠR–PV kryptimi kas metras jis pažymėtas skaičiais 1–10, o PR–ŠV kryptimi – raidėmis ABC. Iškart buvo kasama 10–15 cm gyliu, nes žemė buvo labai suplūkta, giliau neįmanoma kasti. 25 cm gylyje plūkta žemė (pilka su smėliu, žvyro priemaiša) išnyko ir pasirodė smėlis, kai kuriuose kv. žvyro ploteliai. 30–45 cm gylyje visame plote kasamas buvo smėlis, žvyras.

50–65 cm gylyje toliau buvo kasamas smėlis ir žvyras. 75 cm gylyje pasirodė stambus žvyras. Plote nei kapų, nei jų pėdsakų nerasta.

Plotas 16

Moters kapas 32

0,24 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. B8, atsidengė sutręšusios kaukolės fragmentai.

0,32 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. B7, 8, C7, atsidengė sunykę moters griaučiai ir kai kuriose vietose kapo duobės kontūras. Jis buvo regimas kairėje griaučių pusėje ir kojūgalyje. Kontūras pailgas, užapvalintais galais. Jo ilgis – 2,28–2,30 m, plotis kojūgalyje – 0,66–0,6 m. Mirusioji buvo palaidota aukštelninka, viršugalvis orientuotas tiksliai į V. Rankų padėtis neaiški, kojos ištiestos. Kairėje mirusiosios pusėje, žastikaulio srityje rastas 0,15×0,155×0,11 m dydžio akmuo. Nuo šio akmens kojūgalio link rastas antras, didesnis (0,17×0,10×0,07 m) akmuo. Jis buvo 0,32 m nuotolyje nuo pirmojo.

Įkapės: kaklo srityje rastos 2 žalvarinės antkaklės kūginiais galais. Ant dešinėsios rankos dilbio, 0,175 m nuo apatinio žandikaulio rastos 2 žalvarinės juostinės apyrankės. Krūtinės kairėje pusėje, prie pat pirmojo akmens ir 0,10 m nuo apatinio žandikaulio rasta žalvarinė laiptelinė segė. Kairėje galvos pusėje, kiek įstrižai kapo ašiai rastas geležinis lazdelinis smeigtukas. Krūtinės srityje, įstrižai kapo ašiai rasta geležinė adata.

Tikrinant kapo dugną, apie tą vietą, kur turėtų būti dubenkauliai, rastas žalvarinis žiedas. Kitų dirbinių ar organinės

medžiagos liekanų nerasta.

Suardytas kapas 33

0,35 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. F2, atsidengė sunykęs kapas. Iš griaučių išliko tik apatinio žandikaulio fragmentai ir dantų likučiai. Prie šių griaučių fragmentų rasta žalvarinė antkaklė kūginiais galais ir geležinis peilis. Prie pat peilio rasti ir geležinio lazdelinio smeigtuko fragmentai. Kojūgalio (?) link, kv. F1, rasta žalvarinė juostinė apyrankė. Kapas galėjo būti orientuotas į PV 225° kampu.

Tikrinant dugną, dirbinių ar organinės medžiagos nerasta.

Vyro kapas 34

0,4 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. D2, 3, atsidengė įmovinio kirvio įmova. 0,55 m. gylyje nuo žemės paviršiaus, minėtuose kvadratuose rasti gerai išlikę vyro griaučiai. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. Mirusysis palaidotas aukštiekninkas, galva nusvirusi į kairę pusę ir viršugalviu nukreipta į PV 220° kampu. Bendras griaučių ilgis – 1,7 m, plotis ties petikauliais – 0,31 m, ties alkūnkauliais – 0,34 m. Abi rankos buvo sulenktos buku kampu ir dilbio kaulai rasti uždėti ant dubenkaulių. Kojos ištiestos, atstumas tarp kelių – 0,08 m.

Įkapės: kairiajame galvūgalyje, skersai kapo ašiai, įmova ant kaktikaulio rastas geležinis įmovinis kirvis. Prie pat jo ašmenų, išilgai kapo ašiai, plunksna viršugalvio link buvo padėtas geležinis ietigalis. Ant kairiosios rankos dilbio kaulų buvo uždėtos dvi žalvarinės juostinės apyrankės. Po dešiniąja pakauškaulio puse rastas smeigtukas. Po įmoviniu kirviu rastas geležinis peilis.

Tikrinant kapo dugną, dirbinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta.

Vyro kapas 35 (1)

0,4 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. E2, 3, atsidengė kaukolės viršugalvis. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. 0,55 m gylyje nuo žemės paviršiaus, minėtuose kvadratuose, atsidengė gerai išlikę vyro griaučiai. Mirusysis palaidotas aukštiekninkas, galva nusvirusi į dešinę pusę ir viršugalviu orientuota į PV 220° kampu. Kairioji ranka sulenкта smailiu kampu, dilbio kaulai rasti karėje krūtinės pusėje. Dešinioji ranka sulenкта bukesniu kampu, ir dilbio kaulai liečia kairės rankos dilbio kaulus. Kojos ištiestos, atstumas tarp jų – 12 cm.

Įkapės: dešinėje galvos pusėje, beveik vienoje linijoje su žastikauliu, išilgai kapo ašiai, plunksna viršugalvio link, rastas geležinis ietigalis. Ant dešniosios rankos dilbio kaulų rastos dvi žalvarinės juostinės apyrankės. Kairiojo dubens srityje, kapo išorinėje pusėje rastas ažūrinis pakabutis nuo buvusio diržo. Per patį kairiojo blauzdikaulio vidurį, išorinėje kapo pusėje rastas žalvarinis diržo apkalas.

Tikrinant kapo duobės dugną, dirbinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta.

Moters kapas 35 (2)

0,47 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. F3, atsidengė kaukaolės viršugalvis. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. 0,62 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. F3, 2, E2 atsidengė gerai išlikę moters griaučiai. Moteris buvo palaidota aukštiekninka, galva nusvirusi į dešinę pusę ir viršugalviu nukreipta į PV 210° kampu. Dešinioji ranka sulenкта stačiu kampu, pirštų kaulai rasti sukritę ant kairiosios rankos dilbio kaulų. Kairioji ranka sulenкта buku kampu, dilbio kaulai siekia dubenkaulį. Kojos ištiestos, atstumas tarp kelių – 12 cm. Kairiojo blauzdikaulio ir šlaunikaulio susijungimo vietoje, išorinėje kapo pusėje buvo padėtas trikampio formos (0,19^o0,15^o0,15 m) dydžio akmuo.

Įkapės: kaklo srityje rasta žalvarinė antkaklė kūginiais galais ir žalvarinės įvijos, kurios, matyt, sudarė apvarą. Dešinėje krūtinės pusėje, 0,1 m nuo apatinio žandikaulio, įstrižai kapo ašiai rastas geležinis lazdelinis smeigtukas. Ant dešniosios rankos dilbio kaulų buvo rastos dvi žalvarinės juostinės apyrankės. Dar viena apyrankė rasta ant kairiosios rankos dilbio kaulų. Matyt, ant šios rankos buvo dvi apyrankės. Dar viena žalvarinė juostinė apyrankė rasta įkritusi į dubenkaulio vidų. Taigi ant abiejų rankų buvo po dvi apyrankės.

Tikrinant kapo duobės dugną, dirbinių ar organinės medžiagos liekanų nerasta.

Plotas 17

Jis užmatuotas į ŠR nuo plotų 6 ir 10 bei į PR nuo ploto 4. Tarp šių plotų paliktos 30–35 cm kontrolinės linijos. Iš Š pusės plotas siejasi su žvyro karjeru. Ploto žemės paviršius truputį nustumtas, ji suplūkta, nes stovėjo karjero technika. Ploto dydis 3×10 m. ŠV–PR kryptimi kas metraž pažymėtas skaičiais 1–10, o ŠR–PV kryptimi – raidėmis ABC.

Iškart buvo kasama 20–25 cm gyliu. Kasant matėsi suplūkta pilkšva žemė, tepalų dėmės. Kasant 30–45 cm gylyje kieta suplūkta žemė nyko, pradėjo rodytis žvyras, smėlis.

Šiame gylyje kv. 1 ABC pradėjo rodytis tamsiai pilkos žemės pailga dėmė, matyt, kapo duobė. 50–60 cm gylyje visame plote buvo kasamas smėlis, žvyras, o kv. 1 ABC dėlė liko.

80 cm gylyje plote pasirodė stambus žvyras.

Kapas 36

Kapo duobės kontūrai jau buvo ryškiai pastebimi 45 cm gylyje. Duobės ilgis 190 cm, plotis 75 cm. Ji orientuota ŠR–PV kryptimi. Preparuojant kapą, griaučiai atsidengė 80 cm gylyje. Jie labai sutrūniję. Išlikusi sutrūkinėjusi kaukolė, kairiojo dubens fragmentai, šlaunikauliai ir blauzdikauliai. Pėdų kaulų nėra. Mirusioji palaidota aukštiekninku, ištiestomis kojomis, galva orientuota 222° PV kryptimi. Dešinioji ranka sulenкта per alkūnę ir dilbio kaulai gulėjo apatinėje pilvo dalyje. Kairioji ranka taip pat sulenкта per alkūnę, o dilbio kaulai gulėjo apatinėje krūtinės dalyje. Kojos suglaustos. Atstumas tarp kelių 10 cm.

Įkapės: mirusiosios kaklo srityje rasta žalvarinė kūginiais galais antkaklė. Ji padaryta iš nevienodo storio apvalaus skersinio pjūvio žalvarinio strypo. Lankelio stori ties viduriu apie 0,5 cm. Į galus lankelis storėja iki 0,7–0,8 cm. Arčiau kūgelių vėl suplonėja. Lankelio galai link kūgelių ornamentuoti. Pradžioje pastebimi skersinių griovelų (keturių) ir iškilimų (pastarieji puošti skersinėmis įkartėlėmis) puošybos elementais. Toliau seka vytinis puošimo motyvas, kuris tęsiasi beveik iki pat kūgelių. Čia pastebimos tarsi būtų suvytos 4 virvelės, iš kurių 2 gretimos ornamentuotos skersinėmis įkartėlėmis, o kitos dvi – neornamentuotos. Šitas puošimo elementas tęsiasi pasikartojančiai. Vytinis motyvas užsibaigia 4 grioveliais ir 3 iškilimais. Vidurinis platus iškilimas neornamentuotas. Šoniniai puošti skersinėmis įkartėlėmis. Kūgelių aukštis – apie 1,2 cm, skersmuo pagrinde – apie 2 cm. Kūgeliai puošti vertikaliais grioveliais ir iškilimais, kurie visą kūgelį dalija į 3 dalis. Iškilimai ornamentuoti skersinėmis įkartėlėmis. Antkaklės matmenys – 13,3×14,3 cm. Nuimant antkaklę, po ja rasta žalvarinių įvijelių. Jos apie 0,3 cm skersmens. Tai rodo, kad mirusioji palaidota ne tik su antkakle, bet ir žalvarinių įvijelių vėrinu.

Į ŠR nuo kaukolės už 20 cm rastas žalvarinis lazdelinis smeigtukas su grandele. Jo galvutės-lazdelės skersmuo 1,7 cm. Bendras smeigtuko ilgis – 10,1 cm, adatėlės – 8,5 cm. Grandelė stačiakampio nupjautais kampais formos skersinio pjūvio.

Į R nuo smeigtuko už 18 cm, ant dešinėsios rankos dilbio kaulų, rastos 2 žalvarinės juostinės apyrankės. Forma ir ornamentika jos vienodos. Apyrankės pagamintos iš trikampio skersinio pjūvio žalvarinės vielos. Jų plotis ties viduriu apie 1 cm. Į galus apyrankių lankeliai siaurėja, o galuos lyg įgniaužta.

Išorinės apyrankių dalys puoštose. Per apyrankių vidurį eina platoka iškili briauna. Nuo jos į kraštus eina 3 išilginiai grioveliai ir 3 išilginiai iškilimai. Du viduriniai iškilimai puošti įstrižomis įkartėlėmis ir sudaro tarsi vytinį raštą.

Išilginis puošimo motyvas užsibaigia 3 skersiniais grioveliais ir 2 iškilimais, puoštais įstrižomis įkartėlėmis. Toks pats puošimo motyvas pasikartoja galuose. Tarp skersinių griovelų ir iškilimų įrėmintas dvigubo rombo elementas.

Apyrankių matmenys 4,6×6,8 cm ir 4,6×6,7 cm. Į ŠV nuo minėtų apyrankių už 20 cm, ant kairiosios rankos dilbio kaulų, rastos dar dvi žalvarinės juostinės ornamentuotos apyrankės. Forma ir ornamentu visiškai analogiškos. Jos padarytos iš pusiau apvalaus skersinio pjūvio žalvarinės juostelės, kurios plotis apie 0,5 cm. Apyrankės vienodo pločio.

Jų paviršius ornamentuotas skersiniais grioveliais ir iškilimais. Tarp šių griovelų ir iškilimų vienodu, maždaug 2 cm atstumu pastebimi platesni neornamentuoti iškilimai.

Apyrankių matmenys – 4,7×6,4 cm ir 4,9×6,3 cm.

Nuimant kaukolę, po ja maždaug pakaušio srityje rasta geležinio dirbinio (atrodo, kad ylos) fragmentai. Ant šio dirbinio išlikusi rūdžių persunkta mediena.

Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, tačiau daugiau radinių nerasta.

Plotas 18

Jis užmatuotas į PR nuo ploto 10, paliekant tarp jų 25 cm pločio kontrolinę liniją. PV ploto kraštas remiasi per 30 cm žemės juosta į plotą 13, esantį toliau PV link. ŠR jo galas per 30 cm pločio žemės ruožą remiasi į plotą 17 kv. 9–10C. Ploto paviršius nustumtas, žemė suplūkta, nes čia stovėjo karjere dirbanti technika. Ploto dydis 3×10 m. ŠR–PV kryptimi kas metra jis pažymėtas skaičiais 1–10, o PR–ŠV kryptimi – raidėmis ABC.

Iškart buvo kasamas suplūktas žemės paviršius 10–15 cm. Nukasus jį, žemė vis dar suplūkta, kieta. Tik kasant 25–30 cm gylyje nyko suplūkta žemė ir pradėjo rodytis smėlis, žvyras.

Kasant 40–55 cm gylyje visame plote buvo kasamas smėlis, žvyras. Šiame gylyje išryškėjo pailga tamsios žemės dėmė, kuri užėmė kv. 5A ir už jo ribų. Todėl ties kv. 5A daryta 120 cm pločio 100 cm ilgio išpjova. Iškasus ją iki reikiamo lygio pilnai atsidengė kapo duobė.

Be to, šiame gylyje (45 cm) kv. 7C PV pakraštyje pasirodė kaukolės paviršius. Kasant dar giliau, 60–75 cm gylyje, kv. 2BC išryškėjo tamsios dėmės kontūrai, besitęsiantį ŠV–PR kryptimi. Šiame gylyje (75 cm) kv. 3C pasirodė dalis antkaklės.

Kapas 37

Kaip minėta, 45 cm gylyje, kv. 7C PV pakraštyje, pasirodė kaukolės viršutinė dalis. Kapo duobės kontūrai užėmė dalį kv. 7B ir 7C. Preparuojant kapą, kaukolė visiškai buvo atidengta 55 cm gylyje. Kiti griaučiai neišlikę. Kairėje kaukolės pusėje, 10 cm atstumu nuo jos, gulėjo akmuo. Dešinėje kaukolės pusėje, irgi buvo akmuo.

Įkapės: kaklo srityje rastos dvi (didesnė ir mažesnė) žalvarinės kūginiais galais antkaklės. Jų lankeliai taip pat nevienodo storio. Nevienodas ir lankelio storis, atskiros antkaklės.

Mažesnės antkaklės lankelio storis viduryje apie 0,3 cm, arčiau link kūgelių – 0,6 cm. Jos lankelis puoštas skersiniais grioveliais, ir iškilimais, o tarp jų eina vytinis raštas. Kūgeliais 0,7–0,9 cm aukščio. Skersmuo pagrinde 0,8–1,2 cm. Vertikalūs grioveliai ir iškilimai (pastarieji su skersinėmis įkartėlėmis) dalija kūgelius į 4 dalis. Antkaklės matmenys 13,7×14,4 cm.

Didesniosios antkaklės lankelio storis ties viduriu 0,5 cm. Arčiau kūgelių – 0,7–0,8 cm. Į galus lankelis ornamentuotas. Didesnė lankelio dalis puošta vytiniu raštu. Atrodo, tarsi čia būtų suvytos dvi virvelės, iš kurių viena puošta skersinėmis įkartėlėmis. Vytinio rašto pradžioje ir pabaigoje eina skersiniai grioveliai ir iškilimai. Iškilimai taip pat puošti įkartėlėmis.

Kūgelių aukštis 1,2–1,3 cm. Skersmuo pagrinde – 1,7–1,8 cm. Apie kūgelių pagrindu eina du grioveliai ir vienas iškilimas, puoštas skersinėmis įkartėlėmis. Tokie pat puošybos elementai eina vertikaliai kūgelių, dalija pastaruosius į 4 dalis. Antkaklės matmenys – 17×17,2 cm.

Už 10 cm į R nuo antkaklių, ant mirusiosios kairiosios rankos, rastos 4 žalvarinės juostinės apyrankės. Jų forma panaši, tik skiriasi puošimas. Visos jos padarytos iš nežymiai išgaubtos žalvarinės juostelės. Visų jų paviršius puoštas išilginiais grioveliais ir iškilimų ornamentu. Per jų paviršių vidurį eina iškilni neornamentuota briauna. Nuo jos į abu pakraščius eina po 3 išilginius griovelius ir 2 iškilimus. Dviejų apyrankių iškilimai ornamentuoti skersinėmis įkartėlėmis, o kitų dviejų – neornamentuoti. Neornamentuotų skersinėmis įkartėlėmis galai užsibaigia skersiniais grioveliais ir iškilimais. Tų, kurių išilginiai iškilimai ornamentuoti skersinėmis įkartėlėmis, galai užsibaigia irgi skersiniais grioveliais bei iškilimais, tik tarp jų esti neornamentuoti ploteliai. Šių apyrankių matmenys – 5,5×6,7; 5,3×6,7; 5,2×6,5; 5,4×6,5 cm.

Už 12 cm į P nuo šių apyrankių, ant dešinėsios rankos, rastos dar 2 masyvios žalvarinės juostinės ornamentuotos apyrankės. Jų forma ir ornamentika vienoda. Jos padarytos iš nežymiai išgaubtos žalvarinės 1,4–1,5 cm pločio juostos. Apyrankių galai siaurėja iki 1,2 cm. Jų paviršius puoštas. Per lankelio vidurį eina išilginė neornamentuota briauna. Nuo jos į kraštus eina po 4 griovelius ir 3 išilginius iškilimus, du iš jų siauresni, puošti skersinėmis įkartėlėmis, o trečiasis, esantis tarp jų, platesnis ir puoštas akutėmis. Ištisinis ornamentas užsibaigia skersiniais grioveliais ir iškilimais su skersinėmis įkartėlėmis. Tarp griovelių ir iškilimų – tinklinis ornamentas. Apyrankių matmenys – 5,5×6,9 ir 5,4×6,8 cm.

Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, bet radinių nerasta.

Kapas 38

Kapo duobės kontūrai atsidengė 50 cm gylyje kv. 5A ir išpjovoje ties kv. 5–6a. Kapo duobės ilgis 135 cm, plotis 60 cm. Preparuojant kapą, griaučių fragmentai atsidengė 80 cm gylyje. Likę kaukolės fragmentai, dalis dešiniojo žastikaulio. Sprendžiant pagal kaukolės padėtį, mirusysis palaidotas 330° ŠV kryptimi.

Įkapės: kairėje kaukolės pusėje PV kryptimi 16 cm atstumu nuo jos, rastas geležinis ištęsto rombo plunksna ietigalis. Plunksnos smaigalys nukreiptas ŠV kryptimi, o įmova PR kryptimi, kojų link. Ietigalio bendras ilgis 17 cm, įmotos – 9,4 cm.

Už 60 cm į PR nuo kaukolės rastas geležinis įmovinis kirvis. Kirvis įbestas į žemę įstrižai, t. y. įmova aukštyn, įstrižai PV kryptimi, o ašmenys į žemę. Kirvio korpuso ilgis 14,8 cm, ašmenų plotis 4,5 cm. Nuėmus įkapes, kapo vieta perkasta patikrinimui, tačiau daugiau įkapių nerasta.

Kapas 39

75 cm gilyje kv. 3C pasirodė dalis žalvarinės kūginiais galais antkaklės. Kapo duobės kontūrai užžemė kv. 2C, 3BC. Jų dydis 120×50 cm. Pilnai antkaklė buvo atidengta 80 cm gilyje. Griaucių jokių neiškikę, todėl apie laidoseną sunkų ką pasakyti. Atrodo, kad palaidota V kryptimi.

Įkaps: kape rasta vienintelė įkapė – žalvarinė kūginiais galais antkaklė. Jos lankelis nevienodo storio plonesnis viduryje, palaipsniui storėja į galus. Į glus lankelis ornamentuotas. Lankelis puoštas skersiniais grioveliais ir iškilimais (ornamento pradžia). Toliau seka vytinis puošybos elementas. Po juo, arčiau antkaklės galų, vėl seka skersinių griovelių ir iškilimų puošybos motyvas.

Antkaklės kūgelių aukštis apie 2 cm. Skersmuo pagrinde – 1,7–1,9 cm. Kūgelių pagrinde, aplink visą kūgelį eina įrėžtas griovelis. Vertikalūs grioveliai ir iškilimai (pastarieji puošti skersinėmis įkartėlėmis) dalija kūgelius į 4 dalis. Antkaklės matmenys – 15×15,5 cm. Nuėmus antkaklę, kapo vieta patikrinta, bet radinių nerasta.

Kapas 40

Kapo duobės kontūrai išryškėjo 65 cm gilyje, kv. 2 BC. Duobės ilgis 180 cm, plotis – 80 cm. Preparuojant kapą 100 cm gilyje pasirodė geležinio įmovinio kirvio įmova. Ji pasirodė kv. 2C šiauriniame kampe. 105 cm gilyje pasirodė sunykusios kaukolės fragmentai, o 108 cm gilyje, dešiniojo šlaunikaulio ir abiejų blauzdikaulių fragmentai. Sprendžiant pagal išlikusių griaučių padėtį, mirusysis palaidotas aukštiekninkas, ištiestomis kojomis, galva orientuota 300° ŠV kryptimi. Griaucių ilgis apie 160 cm, rankų padėtis neaiški.

Įkaps: dešinėje mirusiojo galvos pusėje už 15 cm nuo jos gulėjo geležinis įmovinis ištęsto rombo formos plunksna ietigalis. Jo ilgis 22,7 cm, įmovos ilgis – 7,7 cm. Jo plunksnos viršūnė nukreipta galvos krypties link (ŠV), o įmova – kojų (PR) link. Per ietigalio plunksnos vidurį eina iškili briauna. Kairėje kaukolės pusėje už 8 cm nuo jos rastas geležinis įmovinis kirvis. Jo įmova nukreipta į viršų Š link, įbesti į žemę – P link. Už 8 cm nuo kaukolės, PR kryptimi rastas geležinis įtveriamasis peilis įkote nukreiptas kaukolės link, o viršūnė – kojų link, ašmenimis link mirusiojo. Peilio bendras ilgis 24,8 cm. Geležtės plotis – 2,5 cm. Nuo kirvio į PR už 92 cm, t. y. maždaug mirusiojo kairiojo kelio srityje rastas skydo geležinio umbo fragmentas, o šalia jo geležinės kniedės galvutė. Jo šonai aptrūniję. Skersmuo – 9,7 cm. Nuėmus įkapes, kapo vieta buvo patikrinta, bet įkapių daugiau nerasta.

Plotas 19

Jis užmatuotas toliau į PR nuo ploto 18 ir visiškai lygiagretus jam. Tarp plotų palikta 35 cm pločio kontrolinė linija. PV jo galas per 30 cm pločio žemės ruožą, siejasi žvyro karjero kraštu. Per jį praėjo keliukas į žvyro karjerą, stovėjo karjero technika. Ploto dydis 3×10 m. ŠR–PV kryptimi kas metrą jis sužymėtas skaičiais 1–10, o PR–ŠV kryptimi – raidėmis ABC. Iškart buvo kasama suplūkta pilka žemė 10–15 cm gyliu. Kasant 20–35 cm gyliu suplūkta žemė nyko ir pradėjo rodytis smėlis bei žvyras. 40–55 cm gilyje toliau buvo kasamas smėlis, žvyras. Kapų pėdsakų nesimatė. 60–80 cm gilyje atsidendė stambus žvyras. Kapų nerasta.

Plotas 20

Jis užmatuotas į PR nuo ploto 19. Naujojo ploto kvadratai 1ABC per 35 cm kontrolinę liniją siekiasi su ploto 19 kv. 8–10A. Į PV nuo ploto už 30 cm praeina plotai Nr. 15 ir 16. Per užmatuoto ploto teritoriją praėjo lauko keliukas link Jūros upės ir keliukas vedąs į žvyro karjerą. Todėl čia žemės paviršius taip pat suplūktas. Ploto dydis 3×10 m. ŠV–PR jis kas metrą sužymėtas skaičiais 1–10, o ŠR–PV kryptimi – raidėmis ABC. Iškart buvo kasama 10–15 cm gylio. Kasama suplūkta pilkšva žemė. Kasant 20–35 cm gylio dar vis kasėsi kieta pilkšva žemė, nors kv. 8–9 ABC kai kur ėmė rodytis smėlio ploteliai. 40–50 cm visame plote atsidendė smėlis, žvyras, kai kur molis. Šiame gilyje kv. 6–7BC ir 6–7A pradėjo rodytis tamsios žemės pailgos dėmės. Kv. 6A dėmė nusitęsė už ploto ribų, todėl ties kv. 5, 6, 7A daryta išpjova. Jos ilgis 80 cm, plotis 200 cm.

Kapas 41

Kapo duobės kontūrai pasirodė 40 cm gylyje. Jie užėmė dalį kv. 6A ir išpovą ties juo. Duobės būta 140 cm ilgio ir 65 cm pločio. Preparuojant kapą, griaučių fragmentai buvo atidengti 55 cm gylyje. Griaučiai beveik visiškai sunykę, teišlikusi labai sutrūnijusi kaukolė ir dešinėsios rankos dilbio kaulų fragmentai. Pastarieji aptikti apyrankėse. Sprendžiant pagal kaukolės ir apyrankės padėtį, mirusioji palaidota aukštiekninka, galva orientuota V kryptimi.

Įkapės: nuo 20 cm į R nuo kaukolės fragmentų rastos dvi žalvarinės juostinės ornamentuotos apyrankės, kurių viduje buvo pažaliavę dilbio kaulų fragmentai. Apyrankės padarytos iš pusapvalio skersinio pjūvio žalvarinės juostelės 0,5 cm pločio. Jų lankeliai ir galai vienodo pločio.

Abiejų apyrankių lankelių paviršius ornamentuotas. Ornamentą sudaro skersinės įkartėlės, tarp kurių yra neornamentuoto lankelio plotai. Šitoks septynių skersinių įkartelių ir tuščių plotelių puošybos elementas kartojasi per visą apyrankės lankelį. Šis ornamentas būdingas abiem apyrankėm. Apyrankių matmenys 5,6×8 ir 5,5×7,7 cm.

Šalia kaukolės kairėje jos pusėje rastos dvi mažytės žalvarinės įvijėlės, o netoli jų geležinio smeigtuko adatėlės ar ylos fragmentas.

Nuėmus įkapes, kapo vieta buvo patikrinta, tačiau įkapių daugiau nerasta.

Kapas 42

Kapo duobės kontūrai pasirodė 50 cm gylyje kv. 6–7A. Jų dydis: ilgis 145 cm, plotis – 60 cm. Preparuojant kapą, griaučių fragmentai buvo atidengti 60 cm gylyje. Teišlikusi labai aptrūnijusi kaukolė, dešiniojo dubens ir blauzdikaulio fragmentai. Sprendžiant pagal šių fragmentų padėtį kape, atrodo, kad mirusysis palaidotas aukštiekninkas, galva orientuota 279° ŠV kryptimi.

Įkapės: už 10 cm į PR nuo kaukolės rastas geležinis įtveriamasis peilis. Jo viršūnė ir įkotės dalis atlūžusios. Įkotė nukreipta galvos link, smaigalys link kapo duobės krašto. Ašmenys žemyn link šono.

Peilio ilgis 12,3 cm, geležtės plotis 2 cm į viršūnę smailėja iki 1 cm. Nuėmus įkapę, kapo vieta patikrinta, bet įkapių daugiau nerasta.

Kapas 43

Kapo duobės kontūrai neišryškėjo. Preparuojant kapą, griaučių fragmentai atsidengė 95 cm gylyje. Išlikę žastikaulių, dubens kaulų fragmentai, šlaunikauliai ir blauzdikauliai. Jie buvo atidengti kv. 6–7 C ir iš dalies kv. 8BC riboje. Kojos ištiestos. Rankų padėtis neaiški, nes jos labai sunykę. Pėdų kaulų nėra. Pagal išlikusių griaučių padėtį, mirusysis palaidotas aukštiekninkas, galva (nors jos ir neišlikę) turėjo būti orientuota PV kryptimi.

Įkapės: 50 cm atstumu į PV nuo dubens gulėjo geležinis įmovinis kirvis ašmenimis žemyn įstrižai, įmova aukštyn. Jo ašmenys į priekį labiau praplatinti. Jie įstriži. Jų ilgis 5,5 cm. Bendras kirvio ilgis 19,3 cm.. Mirusiojo juosmens srityje, netoli nuo dešiniojo dubens kaulo rasta žalvarinių įvijelių (dvi). Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, bet įkapių daugiau nerasta.

Plotas 21

Jis užmatuotas į ŠR nuo ploto 20 ir visiškai lygiagretus jam. Tarp šių plotų palikta 30 cm pločio kontrolinė linija. Ploto ŠV galas per 30 cm žemės ruožą siejasi su ploto 19 kv. 4–6A.

Plotas užmatuotas per keliuką, vedantį į karjerą.

Ploto dydis 3×10 m. ŠV–PR kryptimi kas metrą jis pažymėtas skaičiais 1–10, o ŠR–PV kryptimi – raidėmis ABC.

Iškart buvo kasama 10–15 cm gyliu. Kasant matėsi pilkšva suplūkta žemė.

Kasant 20–35 cm gylyje kv. 4–8A pradėjo rodytis smėlio ploteliai, kitur dar matėsi pilkšva žemė. Kasant 40–55 cm gylyje visame plote išnyko pilkšva žemė ir buvo atidengtas smėlis, žvyras. Šiame gylyje kv. 5–6C pasirodė tamsios žemės dėmė. Jos ilgis 210 cm, plotis – 78 cm. Be to, šiame gylyje kv. 7–8C pasirodė kita pilkos žemės dėmė. Kadangi jos kontūrai nusitęsė už ploto ribų, tai ties kv. 7–8C daryta išpova. Jos ilgis 80 cm, plotis 70 cm.

Kapas 44

Kapo duobės kontūrai pasirodė 50 cm gylyje kv. 5–6C. Preparuojant kapą, griaučiai buvo atidengti 65 cm gylyje. Jie beveik sunykę. Likusi sutrūnijusi kaukolė, kairiojo žastikaulio, šlaunikaulio ir blauzdikaulio fragmentai. Sprendžiant pagal griaučių fragmentų padėtį, mirusysis palaidotas aukštiekninkas, ištiestomis kojomis, galva orientuota 300° ŠV kryptimi.

Įkapių kape nerasta.

Kapas 45

Kapo duobės kontūrai pasirodė 45 cm gylyje kv. 7–8C ir išpjovoje ties jais. Duobės ilgis 175 cm, plotis – 80 cm. Preparuojant kapą, griaučių fragmentai atsidengė 60 cm gylyje. Griaučiai beveik sunykę. Išlikę tik kaukolės fragmentai, šlaunikauliai ir blauzdikauliai. Pagal griaučių fragmentų išsidėstymą, atrodo, kad mirusioji palaidota į š. ištiestomis kojomis.

Įkapės: kaklo srityje rasta žalvarinė kūginiais galais antkaklė. Ji nedidelė – 10,5×11,2 cm.

Ji pagaminta iš apvalaus skersinio pjūvio žalvarinės vielos. Lankelio vidurinė dalis plonesnė negu jo galai. Lankelis į galus arčiau kūgelių ornamentuotas. Ornamentas prasideda 4 eilėmis įkartelių aplink visą lankelį. Toliau eina vytinis raštas, kuris užsibaigia vėl 4 eilėmis įkartelių aplink lankelį. Antkaklės galai užsibaigia kūgeliais. Jų aukštis – 0,7 cm. Skersmuo pagrinde 1 cm. Kūgelių pagrinde aplinkui eina griovelis. Kiekvienas kūgelių, nuo viršūnės iki pagrindo, ištisinųjų linijų padalytas į 3 dalis. Kiekvieną šį elementą sudaro 2 vertikalios įrėžtos linijos (grioveliai), o tarp jų iškilimas skersinėmis įkartėlėmis.

Už 35 cm į PV nuo antkaklės, ant dešinėsios rankos dilbio kaulų rastos 5 žalvarinės juostinės ornamentuotos apyrankės. Keturių apyrankių gamyba ir ornamentika analogiška. Jos pagamintos iš pusiau apvalaus skersinio pjūvio žalvarinės juostelės, kurios plotis 0,7 cm. Šių apyrankių lankeliai ties viduriu platesni negu į galus.

Apyrankių lankelių pakraščiais eina po iškilų briaunelę. Nuo jų į vidurį eina 3 grioveliai, tarp kurių 2 iškilimai skersinėmis įkartėlėmis. Per lankelių vidurį eina iškilios neornamentuotos briaunelės.

Išilginis lankelių ornamentas užsibaigia dviem skersiniais grioveliais su iškilimu tarp jų. Toliau į galus seka tinklinis raštas. Dar arčiau galų vėl kartojasi skersiniai grioveliai (4), o tarp jų 3 skersiniai iškilimai (du iš jų skersinėmis įkartėlėmis puošti).

Šių apyrankių matmenys 6,3×4,4 cm, 6,3×4,5 cm, 6×4,5 ir 6,3×4,6 cm.

Penktoji apyrankė skiriasi nuo aukščiau aptartųjų. Ji pagaminta iš stačiakampio skersinio pjūvio žalvarinės juostelės. Jos lankelis ties viduriu platesnis 0,5 cm, o į galus siaurėja iki 0,4 cm.

Lankelio paviršius puoštas skersiniais grioveliais ir iškilimais. Iškilimai puošti įstrižomis įkartėlėmis. Tarp skersinių griovelių ir iškilimų kartojasi 4 neornamentuoti ploteliai. Apyrankės matmenys 6,3×4,6 cm. Sprendžiant pagal antkaklės ir apyrankių dydį, kape palaidotai 10–12 m. mergaitė.

Nuėmus įkapes, kapo vieta perkasta, tačiau daugiau įkapių nerasta.

Plotas 22

Jis užmatuotas į PR nuo 16 ploto rytinių kvadratų, paliekant tarp jų 35 cm pločio kontrolinę liniją. Plotas užmatuotas dirbamos žemės lauke. Jis orientuotas ŠV–PR kryptimi. Jo dydis 2×10 m. ŠV–PR kryptimi jis pažymėtas skaičiais 1–10, o ŠR–PV kryptimi – raidėmis AB.

Kadangi jis užmatuotas tik ką nupjautų miežių lauke, tai velėnos nebuvo. Iškart buvo kasama pilka žemė – ariamasis dirvos paviršius. Gylis – 20–25 cm. Kasant 30–45 cm gylyje kv. 2AB pasirodė pailga tamsesnės žemės dėmė. Tokios žemės dėmė ryškėjo ir kv. 4–5A. Kasant dar giliau, 50–60 cm gyliu, visame plote buvo atidengtas žvyras, smėlis, tuo tarpu kv. 2AB ir 4–5A toliau matėsi tamsios žemės dėmės.

Kapas 46

Jo kapo duobės kontūrai pasirodė 40 cm gylyje kv. 2AB ir išpjovoje ties kv. 2–3B. Jos dydis 160×65 cm. Preparuojant kapą, 65 cm gylyje, pasirodė labai sutrūnijusi kaukolė ir nedidelis kaulelis žastikaulio srityje. Pagal kaukolės padėtį, atrodo, kad mirusysis palaidotas 193° PV kryptimi.

Įkapės: už 12 cm į R nuo kaukolės, rastas geležinis įmovinis kirvis. Jis įbestas ašmenimis į žemę įstrižai link mirusiojo, o įmova nukreipta R kryptimi aukštyn į kapo išorę. Kirvis nedidelis, jo ilgis 15,6 cm. Ašmenys į vidinę pusę labiau išploti. Jų plotis 5 cm. Įmova įstriža. Nuėmus įkapę, kapo vieta patikrinta, bet įkapių daugiau nerasta.

Kapas 47

Jo duobės kontūrai pasirodė kv. 4–5A 45 cm gylyje. Duobės ilgis 180 cm, plotis – 75 cm. Preparuojant kapą, griaučių fragmentai aptikti 75 cm gylyje. Jie labai sutrūniję. Išlikęs tik kaukolės, dešiniojo šlaunikaulio bei abiejų blauzdikaulių fragmentai. Pėdų kaulų nėra. Sprendžiant pagal griaučių fragmentų padėtį, mirusysis palaidotas aukštiekninkas, ištiestomis kojomis, galva orientuota 315° ŠV kryptimi.

Įkapės: šalia dešiniojo smilkinio rastas geležinis įtvėriamasis peilis. Jo įkote nukreipta link krūtinės, o smaigalys V kryptimi nuo kapo. Ašmenys nukreipti nuo galvos kapo duobės krašto link. Peilio ilgis 18,7 cm, įkotės ilgis 3,9 cm. Geležtės plotis 2,3 cm. Už 3 cm nuo peilio į Rastas geležinis įmovinis kirvis įbestas ašmenimis į žemę link krūtinės (įstrižai) o įmova į viršų V kryptimi. Kirvis nedidelis. Jo ilgis 14 cm, ašmenų plotis 3,5 cm. Jie truputį labiau išploti į vidų (koto link). Įmova truputį įstriža. Už 11 cm nuo kirvio ašmenų į PV rastas įmovinis išęsto rombo formos plunksna, ietigalis. Jo įmova nukreipta žemyn, link mirusiojo kojų, o plunksnos smaigalys galvos kryptimi. Jo bendras ilgis 18,7 cm, įmovos ilgis – 8,5 cm. Per plunksnos vidurį eina iškili briauna. Nuo smakro į PR už 14 cm rastas žalvarinis kiaurakryžmis smeigtukas su grandinėle. Smeigtuko galvutė rombo formos su rombo formos skylė viduje. Šoniniai rombo kampai užsibaigia suplotais apskritimais su akute centre. Šių apskritimų kraštai ornamentuoti skersinėmis įkartėlėmis. Ties adatėlės ir galvutės susijungimu – du žiedeliai.

Galvutės viršutinis kampas užsibaigia tarsi šonu prilydytu neaukštu ritiniu kiauru viduriu. Jis atstojo ąselę, į kurią buvo įkabinta žalvarinė grandinėle.

Bendras smeigtuko ilgis 9,3 cm. Adatėlės ilgis 7 cm. Įkabintos grandinėlės ilgis 35 cm. Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, tačiau įkapių daugiau nerasta.

Plotas 23

Jis užmatuotas dar toliau į PR nuo ploto 22 dirbamoje dirvoje. Tarp jų palikta 30 cm pločio kontrolinė linija. Ploto dydis 2×10 m. ŠV-PR kryptimi jis pažymėtas skaičiais 1–10, o ŠR–PV kryptimi – raidėmis AB. Iškart buvo kasamas dirbamasis dirvos paviršius – pilka žemė. Gylis 20–25 cm. Kasant giliau, 30–40 cm gylyje, pasirodė smėlis, žvyras. Šiame gylyje kv. 2B, 3AB ir 4A pradėjo rodytis tamsesnės žemės dėmės, matyt, kapų duobės.

Kapas 48

Šio kapo duobė apėmė kv. 3–4A. Ji ovalo formos, dydis 200×90 cm. Preparuojant kapą, griaučiai atsidengė 75 cm gylyje. Griaučiai išsilaikę neblogai. Mirusysis palaidotas aukštiekninkas, ištiestomis kojomis, galva orientuota 330° ŠV kryptimi. Dešinioji ranka sulenкта per alkūnę, o dilbio kaulai gulėjo pilvo srityje. Kairioji ranka taip pat sulenкта per alkūnę, o dilbio kaulai gulėjo aukščiau dešinėsios rankos dilbio kaulų.

Kape įkapių nerasta. Jų nerasta ir tikrinant kapo vietą, nuėmus griaučius.

Kapas 49

Šio kapo duobės kontūrai pasirodė 40 cm gylyje kv. 3B. Kadangi dalis kontūrų nusitęsė už ploto ribų, tai ties kv. 3–4B daryta išpjova. Jos ilgis 50 cm, o plotis 120 cm. Iškasus išpjovą, pasirodė visi duobės kontūrai. Preparuojant kapą, griaučiai buvo atidengti 85 cm gylyje. Jie labai aptrūniję. Sprendžiant pagal griaučių padėtį, mirusysis palaidotas aukštiekninkas, ištiestomis kojomis, galva orientuota Š kryptimi. Dešinioji ranka sulenкта per alkūnę, o dilbio kaulai gulėjo apatinėje krūtinės dalyje. Kairioji ranka taip pat sulenкта per alkūnę, o dilbio kaulai guli taip pat krūtinės srityje. Taigi, rankos lyg sukryžiuotos. Atstumas tarp kelių 8 cm.

Įkapės: Nuo mirusiojo viršugalvio į Š už 18 cm rastas geležinis įmovinis kirvis. Jo įmova nukreipta V kryptimi, o ašmenys R kryptimi. Kirvio bendras ilgis 21 cm. Jo ašmenys į abi puses išploti. Bendras ašmenų plotis 5,4 cm.

Į ŠV nuo kaukolės rastas geležinis įmovinis ietigalis. Jo plunksna išęsto rombo formos. Per plunksnos vidurį eina išilga iškili briauna iki pat įmovos. Ietigalio plunksnos smaigalys nukreiptas galvos kryptimi (į Š), o įmova – kojų link (į P). Bendras ietigalio ilgis 24 cm, įmovos ilgis 5,4 cm.

Ant mirusiojo kaklo rasta žalvarinė kūginiais galais antkaklė. Nuimant antkaklė (beveik ties lankelio viduriu) perlūžo. Ji padaryta iš apvalaus skersinio pjūvio žalvarinės vielos. Viela nevienodo storio – lankelio vidurinė dalis plona – 0,3–0,4 cm. Į galus storėja iki 0,8 cm, o galuose ties kūgeliais, vėl suplonėja iki 0,4–0,5 cm. Lankelis į galus ornamentuotas.

Ornamentas prasideda skersiniais (aplink visą lankelį) grioveliais ir iškilimėliais. Nuo jų labiau į galus eina 0,3–0,4 cm pločio neornamentuotas plotelis. Po jo vėl pasikartoja 5 griovelių ir iškilimų raštas. Nuo jo seka vytinis raštas, kuris užsibaigia pasikartojančiu raštu ornamento pradžioje.

Antkaklės kūgelių aukštis 1,1 cm, pagrindų skersmuo 1,3–1,5 cm.

Keturių vertikalių iškilimų su skersinėmis įkartėlėmis kūgeliai padalyti į 4 dalis. Antkaklės apytikris skersmuo 16 cm.

Šalia kaukolės iš PV pusės rastas geležinis lazdelinis smeigtukas. Jo dalis adatėlės nulūžusi. Bendras jo ilgis 5 cm, adatėlės – 3,2 cm. Nuimant ietigalį, po juo, rastas geležinis įtveriamasis peilis. Jo smaigalys nukreiptas P kryptimi, įkotė – Š. Peilio ilgis 16,3 cm, įkotės ilgis – 2,6 cm. Geležtės plotis 2 cm.

Nuėmus įkapes, kapo vieta patikrinta, tačiau radinių daugiau nerasta.

Kapas 50

Jo duobės ryškesni kontūrai pasirodė 60 cm gylyje. Dalis jų nusitęsė už ploto ribų, todėl ties kv. 6–7A daryta 40 cm ilgio ir 140 cm pločio išpjova. Iškasus ją, pilnai atsidengė kapo duobės kontūrai, kurie užėmė kv. 6–7A ir išpjovą ties jai. Preparuojant kapą, griaučiai atsidengė 85 cm gylyje. Jie labai aptrūniję, sunykę, ypač kojos ir rankos. Mirusysis palaidotas aukštiełninkas, ištiestomis kojomis, galva orientuota 330° ŠV kryptimi. Dešinioji ranka buvo sulenкта per alkūnę, o dilbio kaulai gulėjo pilvo srityje. Kairioji ranka taip pat sulenкта per alkūnę ir dilbio kaulai gulėjo apatinėje pilvo dalyje. Atstumas tarp kelių 10 cm.

Įkaps: mirusiosios kaklo srityje, pasmakrėje, rasti 3 gintariniai karoliukai, o tarp jų 6 žalvarinės įvijėlės. Tai, matyt, kaklo vėrinys. Įvijėlės padarytos iš pusiau apvalaus skersinio pjūvio vielos. Jų ilgis skirtingas po 1 cm (2 vnt.), po 1,6–1,7 cm (2 vnt.), 2 cm (1 vnt.). Gintaro karoliukai irgi ne vienodo storio ir formos. Didysis apvalios formos 1,3×1,5 cm dydžio. Per jį pergręžta skylutė 0,6 cm skersmens. Kiti du karoliukai dvigubo nupjauto kūgio formos. Didėsnis 1,2 cm skersmens, mažesnis – 1 cm.

Minėtieji karoliukai išsidėstę kape tarp įvijėlių. Tai, matyt, buvo kaklo apvara.

Nuėmus įkapes, kapo vieta buvo perkasta, tačiau daugiau radinių nerasta.

Plotas 24

ŠV karjero dalyje, ties situacijos plane nurodytu orientaciniu stulpeliu „2“ (žr. Stankus J. Šaukėnų senkapio, Sungailiškių... – 1 il. – P. 64), V–R kryptimi suplanuotas 10×5 m dydžio tiriamasis plotas. V–R kraštinė nuo R pusės žymėta skaitmenimis 1...10, Š–P kraštinė – nuo Š pusės raidėmis A...E. Buvo siekiama, kad viena ploto kraštinė apimtų visą susidariusį karjero kranto reljefą, todėl Š–P kraštinės ilgis kartais padidėdavo iki 6–7 m (F, G) (žr. ploto 24 planą). Tyrinėjimų metu plotas 24 V kryptimi buvo pratęstas dar 8 metrais.

Suardytas kapas 51

0,25 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. B6, atsidengė kaukolės fragmentai.

0,29 m gylyje paaiškėjo, jog tai sunykusios suaugusio žmogaus kaukolės dalys. Kitos griaučių dalys neišliko. Nepastebėta ir kapo duobės kontūro.

Dešinėje kaukolės pusėje, atremtas į kaktikaulį, rastas nedidelis, 8×11 cm dydžio, akmuo. Kairėje kaukolės pusėje buvęs 14×12 cm dydžio akmuo. Atstumas tarp šių akmenų – 0,39 m. Kairiajame mirusiojo galvūgalyje rastas nedidelis, 10×10 cm skersmens medžio angliukų lizdas.

Kiek galima spręsti iš likusių kaukolės dalių ir akmenų padėties, kapas galėjo būti orientuotas į PV 210° kampu.

Radiniai: 0,45 m į ŠR nuo kaukolės, kv. B5 centre rasta žalvarinė juostinė apyrankė. Ji deformuota ir įlenкта (apyrankės viduje rasti dilbio kaulų likučiai).

Suardytas kapas 52

0,70 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. CD4, 5, atsidengė suaugusio žmogaus griaučių dalys. Nežymus kapo duobės kontūras pastebėtas kojūgalyje: nuo dešiniojo blauzdikaulio buvo nutolęs 20 cm, nuo kairiojo – 15 cm. Kontūro forma ir ilgis lieka neaiškūs.

Griaučių likę dubenkauliai, šlaunikauliai bei blauzdikaučiai. Kojos ištiestos, jų ilgis – 1,0 m, atstumas tarp kelių – 5,5 cm. Mirusysis, matyt, buvo palaidotas galva į PV 230° kampu.

Radinių nerasta.

Moters (?) kapas 53

0,65–0,7 m gylyje nuo žemės paviršiaus atsidengė žmogaus griaučiai. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. Griaučiai apnykę: ypač kaukolė ir dubenkauliai. Jų ilgis – 1,59 m. Mirusysis palaidotas aukštelininkas, galva pasvirusi į dešinę pusę ir viršugalviu nukreipta į PV 230° kampu. Dešinioji ranka sulenkta smailiu kampu ir buvusi padėta ant krūtinės. Kairiosios rankos padėtis tokia pati. Kojos ištiestos – atstumas tarp kelių – 7 cm. Dešinėje kapo pusėje, prie pat kaukolės rastas 12,5^o11,5 cm dydžio akmuo. Kitas akmuo buvo 7,5 cm atokiau nuo kaukolės, kairėje jos pusėje. Jo dydis – 14^o11,5 cm.

Įkapės: 18 cm nuo apatinio žandikaulio, krūtinės srityje, tarp abiejų rankų dilbio kaulų rastas geležinis lazdelinis smeigtukas. Jis buvo skersas kapo ašiai, adata nukreipta į kairę kapo pusę. Ant dešiniojo dilbio kaulų, 21,5 cm nuo apatinio žandikaulio, rasta žalvarinė juostinė apyrankė.

Tikrinant kapo dugną, nei radinių, nei organinės medžiagos liekanų nerasta.

Suardytas kapas 54

0,45 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. E3, atsidengė sunykusios kaukolės fragmentai. 0,55 m gylyje jie atidengti visiškai. Kitos griaučių dalys neišliko. Kapo duobės kontūras taip pat neišsiskyrė. Galimas dalykas, kad mirusysis buvo palaidotas galva į PR 150° kampu.

Radiniai: 9 cm nuo apatinio žandikaulio rastas 8 cm ilgio geležinis lazdelinis smeigtukas. Jis labai sunykęs. Dešinėje kapo pusėje, 0,6 m nuo apatinio žandikaulio, smaigaliu galvos link rastas 21,5 cm ilgio geležinis peilis.

Tikrinant kapo dugną, po geležiniu lazdeliniu smeigtuku rasta sunykusi 2,3 cm ilgio ir 0,4 cm skersmens žalvarinė įvija.

Vyro kapas 55

0,3 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. F17, 18, atsidengė sunykę vyro griaučiai. Tame pat gylyje išryškėjo ir kapo duobės kontūras. Jis pailgas, 2,5 m ilgio ir 0,8–1,0 m pločio. Kojųgalio kairėje pusėje kontūras kiek „išplaukia“ į šoną. Kontūro galai užapvalinti. Griaučių likę tik sukiužusi kaukolė ir kojų kaulų fragmentai. Ilgis – 1,74 m. Mirusysis palaidotas aukštelininkas, galva nukreipta į PV 240° kampu. Rankų padėtis neaiški, kojos ištiestos, atstumas tarp kelių – 10 cm.

Įkapės: sukiužusios kaukolės apatinio žandikaulio srityje rasti neaiškios paskirties žalvarinės plokštelės ir geležinio lazdelinio smeigtuko likučiai. Dubens srityje, skersas kapo ašiai, ašmenimis į dešinę kapo pusę, rastas padėtas geležinis įmovinis kirvis.

Tikrinant kapo dugną, nei radinių, nei organinės medžiagos liekanų nerasta.

0,32 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. A3, atsidengė geležies likučiai. Geležis sunykusi, ir nustatyti, kokie tai daiktai, nepavyko. Prie jos kaulų ar kitos organinės medžiagos nerasta. 0,7 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. C13, 14, rasta įvairaus dydžio (40^o20, 30^o24, 16^o12 cm) akmenų. Atrodė, kad čia buvo krautas pilnaviduris keturkampio formos statinys. Patikrinus žemę po šiais akmenimis, jokių dirbinių ar organinės medžiagos nerasta.

Plotas 25

Plotas 25 buvo suplanuotas 10 m į š nuo ribinio stulpelio „1“ R–V kryptimis. R–V kraštinė žymėta skaitmenimis 1...10, P–Š – raidėmis A, B, C, D, E. Plotas planuotas taip, kad apimtų karjero pakraštį.

Suardytas kapas 56

0,3 m gylyje nuo žemės paviršiaus, kv. D8, atsidengė sutrešusi suaugusio žmogaus kaukolė. 0,43 m gylyje, kv. D, E8 atsidengė sunykę žmogaus griaučiai. Kapo duobės kontūras iš aplinkinės žemės neišsiskyrė. Mirusysis buvo palaidotas aukštelininkas, galva nusvirusi į kairę pusę ir orientuota į PV 210°. Kiek leidžia spręsti išlikę rankų kaulai, dešinioji ranka buvo sulenkta smailiu kampu ir padėta ant krūtinės, kairioji ranka – sulenkta stačiu kampu ir dilbio kaulai rasti pilvo srityje. Kojos ištiestos, tačiau blauzdikaučiai sunaikinti, kasant karjerą.

Radiniai: ant dešniosios rankos dilbio kaulų rasta užmauta viena žalvarinė juostinė apyrankė, puošta taškelių ornamentu.

Tikrinant kapo dugną, nei radinių, nei organinės medžiagos liekanų nerasta.

Apžiūrint karjero šlaitus ir jo pagrindą, buvo rastas geležinis įmovinis kirvis, dvi vaikiškos žalvarinės juostinės apyrankės ir dvi dalys sulaužytos žalvarinės antkaklės kūginiais galais.

3. Apibendrinančios išvados

1981 m. liepos-rugpjūčio mėn. Tyrinėjimai buvo vykdomi išlikusioje senkapio dalyje (žvyro karjero teritorijoje) ir dirbamoje dirvoje į PR nuo žvyro karjero. Čia buvo ištirti 2 plotai. Viso buvo ištirtas 650 kv. m plotas ir aptikta 50 griautinių palaidojimų. 12 iš jų skiriami vyrų, 18 moterų palaidojimams. O 6 kapai neaiškūs, tarp jų 2 visai be įkapių. Senkapyje mirusieji laidoti 30–90 cm gylio duobėse. Kapų duobės ne visur ryškiai buvo pastebimos. Duobių dydis 70×170 cm ir 90×255 cm. Karstų liekanos nepastebėtos. Griaučiai išsilaikę blogai – daugelyje kapų jų likę tik fragmentai.

Kapuose prie griaučių aptikta akmenų. Vienur jie dėti galvos srityje, kitur – prie žastikaulių. Rasta jų ir prie šlaunikaulių. Moterys ir vyrai laidoti ta pačia kryptimi; PV–V–ŠV–Š.

Mirusieji laidoti ištiestomis kojomis, aukštiešninkai. Rankų padėtis įvairi: arba jos abi buvo sulenktos per alkūnę ir dilbio kaulai gulėjo juosmens ir krūtinės srityje, arba abi ištiestos palei šoną.

Mirusieji laidoti su įkapėmis.

Daugiausia kapuose rasta žalvarinių dirbinių – 64, geležinių – 45, trys gintaro karoliukai ir galąstuvo fragmentas – viso 113 radinių.

Moterų kapuose aptikta žalvarinių papuošalų ir geležinių darbo įrankių. Iš papuošalų vyrauja žalvarinės kūginiais galais ornamentuotos antkaklės, juostinės ornamentuotos apyrankės, žalvariniai ir geležiniai lazdeliniai smeigtukai, apvalaina galvute ir kiaurakryžmis smeigtukai.

Iš darbo įrankių moterų kapuose rasta geležinių tiesia nugarėle įtvėriamųjų peilių.

Vyrų kapuose vyrauja darbo įrankiai: įtvėriamieji tiesia nugarėle geležiniai peiliai, įmoviniai geležiniai kirviai. Iš ginklų – įmovinių iššęsto rombo formos plunksna ietigalių.

Papuošalų vyrų kapuose nedaug. Kape 1 rasta juostinė žalvarinė apyrankė, kape 49 – žalvarinė kūginiais galais antkaklė. Geležinių smeigtukų rasta kapuose 2, 16, 49.

Sprendžiant pagal įkapes, žalvarines juostines apyranke su įsmaugtais galais, apyrankes ornamentuotas išilginiai grioveliais ir iškilimais su skersinėmis įkartėlėmis ir akutėmis, žalvarinius apvalaina galvute (nuokamienius) smeigtukus, kiaurakryžmį smeigtuką su plačia rombo formos anga galvutėje, žalvarines kūginiais galais antkakles, senkapį galima datuoti III–V a. po. Kr.

4. Šaukėnų senkapio (Tauragės r.), tyrinėto 1981–1983 m. radinių sąrašas

Kapas 1

Žalvarinė juostinė apyrankė, ornamentuotu lankeliu. Sk. 6,5×5,3 cm.

Geležinis peilis. Ilgis 20,4 cm, geležtės plotis 2,3 cm, įkotės ilgis 5 cm.

Geležinis įmovinis iššęsto rombo formos plunksna ietigalis 14,6 cm, įmovos ilgis 6 cm.

Geležinis įmovinis kirvis. Ilgis 19,8 cm, ašmenų plotis 5,6 cm.

Kapas 2

Žalvarinė sagtis, 3,5 cm ilgio ir 2 cm pločio.

Geležinė lazdelinio smeigtuko fragmentai. Išlikusios adatėlės ilgis 3,3 cm, bendras ilgis 5 cm.

Geležinis peilis be įkotės. Ilgis 16,8 cm, geležtės plotis 2,6 cm.

Geležinis įmovinis iššęsto rombo formos plunksna ietigalis. Ilgis 15,9 cm, įmovos ilgis 7,5 cm.

Geležinis įmovinis kirvis. Ilgis 21,8 cm, ašmenų plotis 5,9 cm.

Kapas 3

Masyvi juostinė žalvarinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 7×5,6 cm.

Masyvi juostinė žalvarinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 7,6×4 cm.

Geležinio lazdelinio smeigtuko fragmentai. Adatėlės ilgis 5,8 cm.

Kapas 4

Geležinės sagties fragmentas.

Galąstuvo fragmentas. Ilgis 5,1 cm.

Geležinis peilis. Ilgis 15 cm, geležtės plotis 2,2 cm.

Geležinis įmovinis kirvis. Ilgis 19 cm, ašmenų plotis 5,7 cm.

Kapas 5

Žalvarinės įvijėlės fragmentai.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,7×5 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,7×5,4 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,7×5 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,7×5 cm.

Geležinis lazdelinis smeigtukas. Dalis adatėlės nulūžusi, likęs ilgis 4,4 cm.

Geležinio lazdelinio smeigtuko fragmentai, adatėlės ilgis 5 cm.

Kapas 6

Antkaklė, žalvarinė, kūginiais galais. $\varnothing$ – 14,1, vielos $\varnothing$ siauriausioje vietoje – 0,3, plačiausioje – 0,75. Kūgelių skersmuo – 1,3, aukštis – 0,9. Jie puošti grioveliais. Antkaklės lankelis nuo vidurio puoštas įstrižais grioveliais, kurie aprėminti skersiniais grioveliais.

Kapas 7

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Apyrankės dydis – 6,6×5,1, padaryta iš paplokščios vielos, kurios dydis – 0,6×0,4. Visa apyrankė puošta skersiniais grioveliais.

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Apyrankės dydis – 6,1×4,7, padaryta iš paplokščios vielos, kurios dydis – 0,9×0,3. Apyrankės viduryje yra paliktas neornamentuotas plotelis, o likusioji juostelės dalis puošta išilginiais grioveliais.

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Apyrankės dydis – 6,4×5,0, padaryta iš paplokščios juostelės, kurios dydis – 1,0×0,3. Puošta kaip ir 3 apyrankė.

Smeigtukas, geležinis, lazdelinis. Lūžęs į dvi dalis. Bendras ilgis – 12, galvutės skersmuo – 2,1.

Kapas 8

Smeigtukas, geležinis, lazdelinis. Bendras L – 9,4, galvutės dalis nulūžusi. Adatos – 0,4.

Kapas 9

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Apyrankės dydis – 5,0×4,0, padaryta iš paplokščios juostelės, kurios dydis – 0,6×0,2. Puošta eglutės ornamentu.

Kapas 11

Kirvis, geležinis, įmovinis. L – 21,8, ašmenų aukštis – 14,5, plotis – 6,3, įmovos $\varnothing$ 4,3, gylis – 8,5.

Ietigalis, geležinis, su iškilia plunksna per vidurį. L – 19,8, plunksnos L – 10,4, įmovos $\varnothing$ – 2,7. Plunksnos plotis – 3,8.

Kapas 12

Žalvarinis smeigtukas, apvalia galvute.

Žalvarinė grandinė.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 7,5×5,7 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 7,3×5,8 cm.

Žalvarinė kūginiais galais antkaklė. Skersmuo 14,4×16,3 cm.

Kapas 13

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,7×5,6 cm.

Žalvarinė grandinė su smeigtuko fragmentais.

Kapas 14

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 5,9×5 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 5,3×4,8 cm.

Kapas 15

Žalvarinė antkaklė kūginiais galais. Skersmuo 14,8×14,4 cm.

Geležinio lazdelinio smeigtuko galvutė.

Kapas 16

Geležinio lazdelinio smeigtuko fragmentai. Adatėlės ilgis 4,7 cm, dalis adatėlės nulūžusi.
Geležinis įmovinis iššęsto rombo formos plunksna ietigalis. Ilgis 11 cm, įmovos skersmuo 5,6 cm.

Plotas 5

Kapas 17

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,7×5,2 cm.
Geležinis peilis nulūžusiu smaigaliu. Ilgis 16 cm.

Kapas 18

Žalvarinis lazdelinis smeigtukas. Adatėlės ilgis 7,2 cm.

Kapas 19

Antkaklė, žalvarinė, kūginiais galais. Jos dydis – 15,9×15,0, lankelio ploniausia vieta – 0,45, storiausia – 0,9. Kūgelių $\varnothing$ – 1,8, aukštis – 1,5. Lankelis nuo vidurio puoštas įstrižais grioveliais, kurie galuose aprėminti skersiniais grioveliais. Kūgeliai puošti grioveliais.

Pakabutis, žalvarinis, ažūrinis nuo diržo. L – 8,9, plotis 2,8.

Sagtis, žalvarinė, be lankelio ir adatos. L – 2,8, plotis 3,2.

Kniedės, žalvarinės, kūgelių formos, priklausiusios diržui. Iš viso 64 vienetai. Jų skersmuo – 1,1.

Kirvis, geležinis, įmovinis. L – 17,4, ašmenų L – 8,8, plotis – 4,6, įmovos $\varnothing$ – 3,5.

Ietigalis, geležinis, su iškilia plunksna per vidurį. L – 19,7, plunksnos L – 12,2, plotis – 4,0, įmovos $\varnothing$ – 2,8, gylis – 7,3.

Peilis, geležinis, tiesia nugarėle. L – 15,9, įkotės L – 5,6, nugarėlės plotis – 0,5, peilio plotis – 2,3.

Smeigtukas, geležinis, lazdelinis. Lūžęs į dvi dalis, bendras L – 9,0, galvutės $\varnothing$ – 2,2.

Kapas 20

Yla, geležinė, sutrupėjusi į 4 dalis. $\varnothing$ – 0,8.

Žiedas, žalvarinis, įvijinis. $\varnothing$ – 2,0, suvyta iš dviejų apvijų.

Kapas 21

Geležinis peilis nulūžusiu smaigaliu. Ilgis

Geležinis įmovinis iššęsto rombo formos plunksna ietigalis. Ilgis 2,14 cm, įmovos – 8,5 cm.

Geležinis įmovinis kirvis. Ilgis 19 cm, ašmenų plotis 5,5 cm.

Kapas 22

Masyvi juostinė žalvarinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,3×5,4 cm.

Masyvi juostinė žalvarinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,2×5,3 cm.

Kapas 23

Žalvarinis smeigtukas su apvalaina buože (nuokamienis). Ilgis 9,9 cm.

Žalvarinis smeigtukas su apvalaina buože (nuokamienis). Ilgis 10,2 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,3×5,4 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,2×5,3 cm.

Kapas 24

Kirvis, geležinis, įmovinis. L – 23,0, ašmenų L – 15,0, plotis – 5,8, įmovos $\varnothing$ – 3,8. Prie ašmenų yra medžio likučių. Atrodo, jog jis buvo įbestas į karsto dugną. n – ~ 2,0–2,5. Iš d. pusės.

Kapas 25

Antkaklė, žalvarinė, kūginiais galais. Jos dydis – 14,6×14,4, vielos $\varnothing$ – 0,5 ir 0,9. Kūgelių $\varnothing$ – 1,1, aukštis – 1,0, jie puošti išilginiais grioveliais, o lankelis nuo vidurio įstrižais grioveliais, kuriuos aprėmina skersiniai grioveliai.

Antkaklė, žalvarinė, kūginiais galais. Jos dydis – 14,4×13,1, lankelio $\varnothing$ – 0,4 ir 0,7. Kūgelių $\varnothing$ – 1,4, aukštis – 1,0. Kūgeliai puošti išilginiais grioveliais. Lankelis nuo vidurio puoštas kaip ir 21 antkaklė.

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Dydis – 6,2×5,1, padaryta iš paplokščios juostelės, kurios dydis – 0,9×0,2. Ornamentuota nuo pakraščių dvigubais skersiniais grioveliais, o centras papiktas nepuoštas. Galai užbaigti skersiniais grioveliais, o tarp jų – tinklinis raštas.

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Dydis – 6,4×5,3, padaryta iš paplokščios juostelės, kurios dydis – 1,1×0,4. Ornamentuota kaip ir 23 apyrankė.

Yla (?), geležinė. Sutrupėjusi į 3 dalis. $\varnothing$ – 0,5. Galimas daiktas, jog čia yra tik yla, o ne ylos ir smeigtuko liekanos.

Kapas 26

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 4,3×3,7 cm.

Žalvarinės įvijėlės fragmentai.

Gintariniai karoliukai.

Geležinis lenkta viršūne peilis. Jo ilgis 22 cm.

Kapas 27

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,4×5,5 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 5,5×5,3 cm.

Kapas 28

Geležinis lazdelinis smeigtukas, perlūžęs.

Geležinis peilis. Jo ilgis 14,5 cm.

Kapas 29

Geležinis įmovinis ištęsto rombo formos plunksna ietigalis. Ilgis 20,2 cm, įmovos ilgis 10 cm.

Kapas 30

Žalvarinės įvijėlės fragmentas.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,2×5,4 cm.

Geležinio smeigtuko fragmentai.

Geležinė yla. Ilgis 10 cm.

Geležinio peilio fragmentai.

Kapas 31

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 7×5,7 cm.

Kapas 32

Antkaklė, žalvarinė, kūginiais galais. Jos dydis – 14,9 $\square$ 13,9, lankelio $\square$ – 0,4 ir 0,8. Kūgelių $\square$ – 1,5, aukštis 1,0. Kūgeliai puošti išilginiais grioveliais, lankelis nuo vidurio įžambiais grioveliais, kurie aprėminti skersiniais grioveliais.

Antkaklė, žalvarinė, kūginiais galais. Jos dydis – 12,9 $\square$ 13,7, lankelio $\square$ – 0,3 ir 0,6. Kūgelių $\square$ – 0,8, aukštis 0,9. Ornamentuota taip pat kaip ir 26 antkaklė.

Apyrankė, žalvarinė juostinė. Dydis – 6,4 $\square$ 5,2, padaryta iš trikampio pjūvio juostelės, kurios dydis – 1,2 $\square$ 0,4. Juostelė nuo pakraščių puošta taškeliais ir skersiniais grioveliais, galai aprėminti skersiniais grioveliais, o tarpas tinkliniu raštu.

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Dydis – 6,5 $\square$ 5,5, padaryta iš trikampio pjūvio juostelės, kurios dydis – 1,1 $\square$ 0,4. Lankelis puoštas kaip ir 28 apyrankė. Galai puošti skersiniais grioveliais.

Segė, žalvarinė, laiptelinė, uždara įvija ir 3 laipteliai. Adata geležinė ir sunykusi. L – 4,6, ilgis – 4,3.

Smeigtukas, geležinis, lazdelinis. Sunykęs ir sulūžęs į 2 dalis.

Yla, geležinė. Likęs tik menkas, 4,8 ilgio, fragmentas.

Kapas 33

Antkaklė, žalvarinė, kūginiais galais. Dydis – 12,7 $\square$ 12,5, lankelio $\square$ – 0,2 ir 0,6. Kūgelių $\square$ – 1,4, aukštis 0,9. Puošti išilginiais grioveliais.

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Deformuota, padaryta iš 0,7 $\square$ 0,2 dydžio juostelės, kuri ornamentuota „eglutės“ raštu.

Peilis, geležinis, tiesia nugarėle. L – 16,6, įkotės L – 4,6, nugarėlės plotis – 0,6, ašmenų plotis – 1,6.

Smeigtukas, geležinis, lazdelinis. Likęs tik menkutis fragmentas.

Kapas 34

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Dydis – 7,0 $\square$ 5,5, padaryta iš trikampio pjūvio juostelės, kurios dydis – 1,0 $\square$ 0,4. Juostelė puošta išilginių griovelių raštu, o galai užbaigti skersiniais grioveliais.

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Dydis – 7,0 $\square$ 5,5, padaryta iš trikampio pjūvio juostelės, kurios dydis – 1,1 $\square$ 0,4. Puošta kaip ir 37 apyrankė.

Smeigtukas, žalvarinis, žiedinis. Smeigtuko adata buvusi iš geležies ir sunyko. Galvutės skersmuo – 1,2, pakabėlės aukštis – 0,6, plotis – 0,3.

Kirvis, geležinis, įmovinis. L – 22,0, ašmenų L – 12,0, plotis – 5,5, įmovos $\square$ – 3,5.

Ietigalis, geležinis, su iškyla per vidurį. L – 21,0, plunksnos L – 11,5, plotis – 3,9, įmovos $\square$ – 2,5.

Peilis, geležinis, su tiesia nugarėle. L – 19,8, nugarėlės plotis – 0,4, ašmenų plotis – 2,0.

Kapas 35 (1)

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Dydis – 7,5×5,0, padaryta iš trikampio pjūvio juostelės, kurios dydis – 19,0×0,4. Juostelė puošta išilginiais grioveliais, o galai – skersiniais grioveliais.

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Dydis – 7,5×5,5, padaryta iš trikampio pjūvio juostelės, kurios dydis – 1,0×0,4. Puošta kaip ir 43 apyrankė.

Pakabutis, žalvarinis, ažūrinis. L – 6,5, plotis – 1,5. Jis priklauso diržui.

Apkalas, žalvarinis su geležiniu lankeliu. Tai diržo sagties liekanos. Jis 4,0×3,0 dydžio.

Ietigalis, geležinis, su iškyla per vidurį. L – 24,0, plunksnos L – 15,0, plotis – 3,3, įmovos $\square$ – 1,8.

Kapas 35 (2)

Ankklė, žalvarinė, kūginiais galais. Dydis – 15,0×15,0, lankelio $\square$ – 0,5 ir 1,0. Kūgelio $\square$ – 1,5, aukštis – 1,5. Lankelis nuo vidurio puoštas įstrižais grioveliais, o galai aprėminti skersais grioveliais. Kūgeliais puošti išilginiais grioveliais.

Apyrankės, žalvarinės, juostinės. Dydis 6,5×4,4 ir 5,8×4,3 (iš viso 4 apyrankės). Padarytos iš paplokščios juostelės, kurios dydis 0,7×0,3. Visos apyrankės puoštos skersinių griovių ornamentu.

Smeigtukas, geležinis, lazdelinis. Likęs menkas fragmentas. L – 5,4.

Įvijos, žalvarinės, sudarė kaklo papuošalą. Likę atskiri fragmentai. L – 3,5–3,0, 2,5.

Kapas 36

Žalvarinis lazdelinis smeigtukas su grandele. Adatėlės ilgis 8,5 cm.

Žalvarinės įvijėlės fragmentai.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,4×4,7 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,3×4,9 cm.

Masyvi žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,8×4,6 cm.

Masyvi žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,7×4,6 cm.

Žalvarinė kūginiais galais antkklė. Skersmuo 13,3×14,3 cm.

Neaiškios paskirties geležinis dirbinys (ylos fragmentas?).

Kapas 37

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,7×5,5 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,7×5,3 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,5×5,2 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,5×5,4 cm.

Masyvi juostinė žalvarinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,9×5,5 cm.

Masyvi žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,8×5,4 cm.

Žalvarinė antkklė kūginiais galais. Skersmuo 13,7×14,4 cm.

Žalvarinė antkklė kūginiais galais. Skersmuo 17,2×17 cm.

Kapas 38

Geležinis įmovinis ištęsto rombo formos plunksna ietigalis. Ilgis 17 cm, įmovos ilgis 9,4 cm.

Geležinis įmovinis kirvis. Ilgis 14,8 cm, ašmenų plotis 4,5 cm.

Kapas 39

Žalvarinė kūginiais galais antkklė. Skersmuo 15×15,5 cm.

Kapas 40

Geležinės kniedės galvutės.

Geležinis peilis. Ilgis 24,8 cm, geležtės plotis 2,5 cm.

Geležinis įmovinis ištęsto rombo plunksna ietigalis. Ilgis 22,7 cm, įmovos ilgis 7,7 cm.

Skydo geležinis umbas.

Geležinis įmovinis kirvis. Ilgis 26,4 cm, ašmenų plotis 6 cm.

Kapas 41

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 8×5,6 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 7,7×5,5 cm

Žalvarinės įvijėlės fragmentas.

Geležinio smeigtuko adatėlės ar ylos fragmentas.

Kapas 42

Geležinis peilis. Ilgis 12,3 cm, geležtės plotis 2 cm.

Kapas 43

Žalvarinės įvijėlės fragmentai.

Geležinis įmovinis kirvis. Ilgis 19,3 cm, ašmenų plotis 5,5 cm.

Kapas 45

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,3×4,4 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu, 6,3×4,5 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6×4,5 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,6×5,3 cm.

Žalvarinė juostinė apyrankė ornamentuotu lankeliu. Skersmuo 6,3×4,6 cm.

Žalvarinė kūginiais galais atkaklė. Skersmuo 10,5×11,2 cm.

Kapas 46

Geležinis įmovinis kirvis. Ilgis 15,6 cm, ašmenų plotis 5 cm.

Kapas 47

Žalvarinis kiaurakryžmis smeigtukas su grandinėle. Jo ilgis 9,3 cm. Adatėlės ilgis 7 cm.

Geležinis peilis. Ilgis 18,7 cm, geležtės plotis 2,3 cm, įkotės ilgis 3,9 cm.

Geležinis įmovinis ištęsto rombo formos ietigalis. Ilgis 18,7 cm, įmovos ilgis 8,5 cm.

Geležinis įmovinis kirvis. Ilgis 14 cm, ašmenų plotis 3,5 cm.

Kapas 49

Žalvarinė atkaklė kūginiais galais (perlūžusi).

Geležinis lazdelinis smeigtukas. Išlikusios adatėlės ilgis 3,2 cm.

Geležinis peilis. Ilgis 16,3 cm, geležtės plotis 2 cm, įkotės ilgis 2,6 cm.

Geležinis įmovinis ištęsto rombo formos ietigalis. Ilgis 24 cm, įmovos ilgis 6,9 cm.

Geležinis įmovinis kirvis. Ilgis 21 cm, ašmenų plotis 5,4 cm.

Kapas 50

Kaklo apvara iš 6 žalvarinių įvijėlių ir 3 gintarinių karoliukų.

Kapas 51

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Dydis – 6,6×4,9 (stipriai deformuota ir įskilusi). Padaryta iš trikampio pjūvio juostelės, kurios plotis – 0,9, storis – 0,35. Galai įsmaugti, puošti skersiniais grioveliais. Lankelis puoštas grioveliais, o susidariusios briaunelės – smulkiomis įkartomis.

Kapas 53

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Dydis – 6,8×5,0. Padaryta iš trikampio pjūvio juostelės, kurios plotis – 1,0, storis – 0,43. Galai siaurėjantys, nežymiai įsmaugti ir puošti skersiniais grioveliais, kurie tarsi sudaro taškelių raštą. Lankelio centras neornamentuotas, o pakraščiai – grioveliais o susidariusios briaunelės – smulkiomis įkartomis.

Smeigtukas, geležinis lazdelinis. Lūžęs į dvi dalis. L – 9,8, galvutės – 2,1.

Kapas 54

Peilis, geležinis tiesia nugarėle. L – 21,3, įkotės L – 6,0, ašmenų plotis – 2,9, nugarėlės storis – 5,9.

Smeigtukas, geležinis lazdelinis. Sunykęs. Likę paskiri fragmentai (4 dalys, tame tarpe ir galvutės lankelio dalis).

Kapas 55

Kirvis, geležinis, įmovinis. L – 22, ašmenų L – 22, ašmenų L – 12,6, ašmenų plotis – 5,8, įmovos – 3,8.

Kapas 56

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Dydis – 6,9×5,5. Padaryta iš pusapvalio pjūvio žalvarinės juostelės, kurios plotis 1,5, storis – 0,3. Galai kiek siaurėjantys, puošti dvigubais skersiniais grioveliais, o tarpas tarp jų - „tinkliniu“ raštu. Lankelis puoštas grioveliais, o susidarantieji tarpeliai – smulkiomis brūkšneliais ir „akutėmis“.

5. Nuorodos

1. KVIM 2234: 1 – antkaklė kūginiais galais, 2 – antkaklė kūginiais galais, 3, 4, 5 – įvijiniai žiedai, 6 – laiptelinė segė, 7, 8, 9 – juostinės apyrankės, 10 – ritinis 10,7 cm ilgio smeigtukas su 49 cm ilgio grandinėle; KVIM 2317 – antkaklė kūginiais galais.

Atsitiktiniai radiniai, rasti žvyro karjere

Geležinis įmovinis kirvis. Jo ilgis 18 cm, ašmenų plotis 9 cm.

Geležinis įmovinis ištęsto rombo formos plunksna ietigalis. Ilgis 19 cm.

Apyrankė, žalvarinė, juostinė. Deformuota, padaryta iš trikampio pjūvio juostelės, kurios dydis – 0,7 $\times$ 0,2. Puošta „eglutės“ ornamentu.

Kirvis, geležinis, įmovinis. L – 22,3, ašmenų L – 13,8, ašmenų plotis 5,1, įmovos $\square$ – 3,5. Įmova ir ašmenys stipriai deformuoti, ašmenys dar ir ištrupėję.

3–4. Apyrankės, juostinės, žalvarinės. Dydis 4,9 $\times$ 4,1. Padarytos iš stačiakampio pjūvio žalvarinės juostelės, kurios plotis 0,3, storis 0,2. Visas apyrankių lankelis puoštas skersinių brūkšnelių raštu.

Antkaklė, kūginiais galais, žalvarinė. Lūžusis į dvi dalis. Jos dydis 14,4–14,4, laukelio ploniausia vieta – 0,39, storiausia – 0,65. Kūgelių skersmuo – 1,2, aukštis – 1,2. Kūgeliai puošti trimis dvigubais grioveliais, o lankelis nuo vidurio – įstrižais grioveliais.